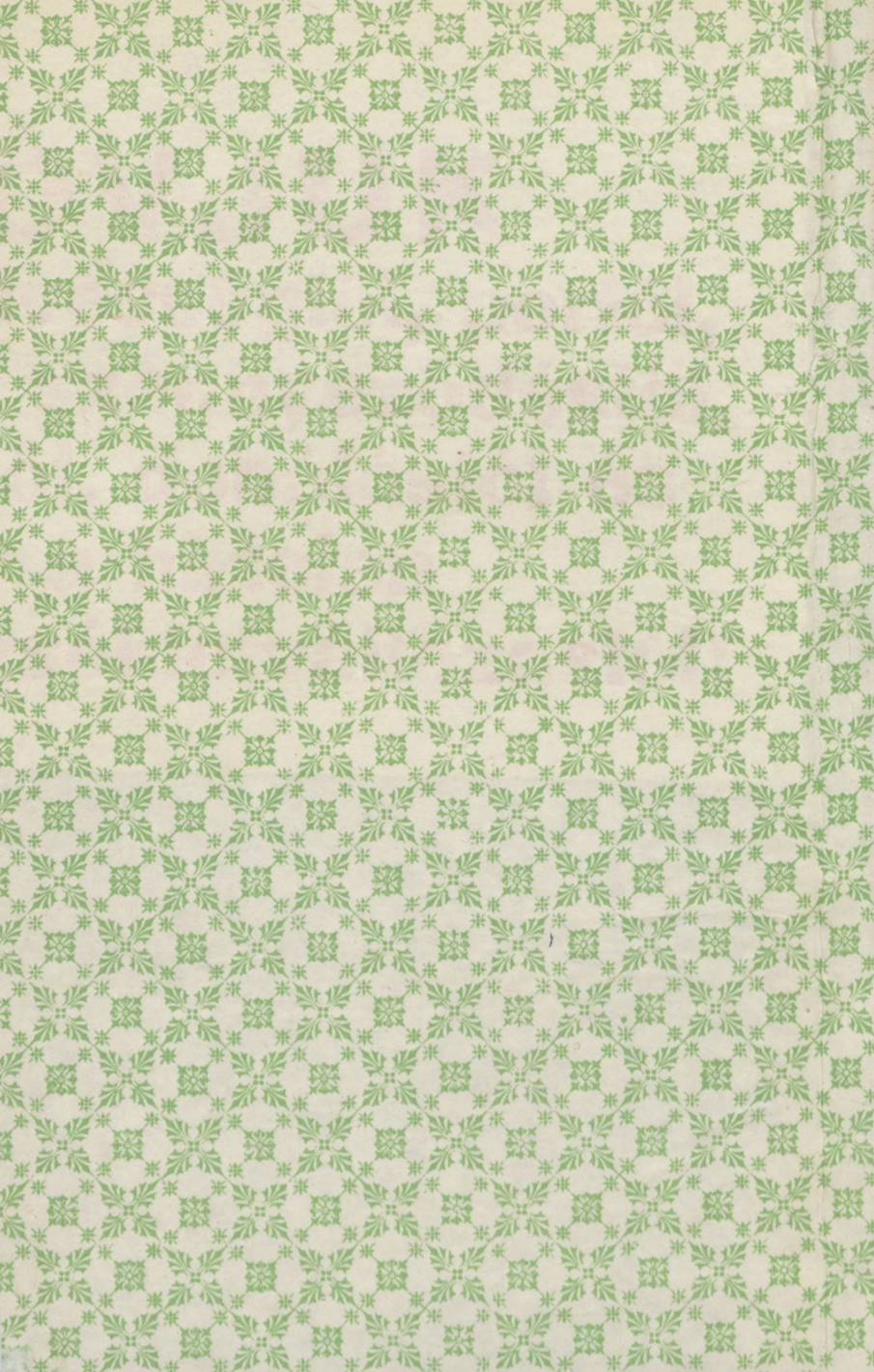

246.444

SZÁZSZORSZÉP KÖNYVEK.

A *Százszorszép Könyvek* negyedik évfolyamának hetedik kötetét adjuk itt át olvasóinknak. Ego: *Tesszából Terka lesz* című kedves, bájos leányregényét. Ego a leányifjuság egyik legkedveltebb írónője, ebben a regényében is, mint minden munkájában, komoly, nemes célt tart szem előtt, s olvasóit az élet igazi értékének megismerésére tanítja, de oly kedvesen, annyi szeretettel és amellet vidám humorral, hogy szinte észrevétlenül, vidáman mulattatva vezeti olvasóit komolyabb elgondolások felé.

Következő kötetünk, mely augusztus 10-én fog megjelenni, *Tábori Róbert* érdekfeszítő, fantasztikus regénye lesz: *Mesevilág a tenger mélyén*.

Tábori Róbert neve valósággal fogalomná vált az ifjúsági irodalomban, mert nála szebb és jobb, tökéletesebb ifjúsági regényeket kevesen irtak. Meg vagyunk róla győződve, hogy nagy szolgálatot teszünk olvasóinknak, mikor megismertetjük őket a korán elhunyt író egyik legszebb művével, melyben az író gazdag fantáziája oly csodálatos szépségű, színpompás ötletességében nyilvánul meg. *Tábori Róbert* írásai ma is oly frissek, életteljesek, minden idővel és korrall lépést tartók, mintha csak ma írta volna valamennyit s köztük a *Mesevilág a tenger mélyén* a szárnyaló képzelet és érdekfeszítő fordulatokban gazdag meseszövési igazi mestermunkája.

A *Százszorszép Könyvek* megjelenik minden hónap 10-én; minden egyes kötete egy-egy önálló regény a magyar és külföldi irodalom legjavából. Előfizetési ára negyedévre: 2 P 40 fillér. A *Magyar Lányok*-kal együtt kedvezményes árban negyedévre 4 P. Előfizetni lehet Singer és Wolfner könyvkereskedésében, Andrassy-út 16, vagy a Magyar Lányok kiadóhivatalában, Andrassy-út 16, II. em.

Tutsek Anna.

663619

TESSZÁBÓL TERKA LESZ

REGÉNY

(A „ZSENIÁLIS TESSZA” FOLYTATÁSA)

FIATAL LEÁNYOKNAK

IRTA

ego

BUDAPEST

SINGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET R.-T.
KIADÁSA

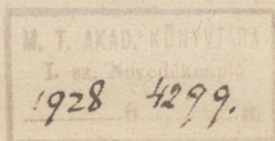
MTA
KIK

0 00006 84591 9

246444

Fenntartunk minden jogot.

A legelterjedtebb magyar leányifjúsági lap a
MAGYAR LÁNYOK
Kiadóhivatal: VI., Andrásy-út 16.

Hungária R.-T. Budapest

ELSŐ FEJEZET.

— Mondja, Tessza, maga miért nem jár a lovardába? Mégis csak ott találkozik össze a legfinomabb társaság! — így szólt Nyéki Karcsi, jól öltözött fiatalur, cigarettára gyujtva Matték ugynevezett «könyvtárszobájában».

— Igazis, tulajdonképpen miért nem tanulok én lovagolni? — gondolta Matt Tessza magántanuló, zongoraművésznő és nagylány. Cigarettára gyujtott ő is, belesüppedt az egyik hatalmas karosszékbe és fürtös fejét megrázva válaszolt jóbarátjának:

— Bizony, Karcsi, jó lenne sportolnom, mert különben eltalálok hizni. És az uszás, korcsolyázás, a tennisz ma már olyan közönséges. Szólok anyusnak, bár nem tudom, hogy mostanában mi lelte a szüleimet, úgy takarékoskodnak, hogy az kétségbeejtő. Belátom, hogy az uj gyár, ez a ház és a béréndezés nagyon sok pénzbe került és arra a házavató ünnepélyre is rengeteget költöttünk. Eléggé bánom!

— Miért, Tesszácska, talán nem volt meglegedve az erkölcsi sikerrel? Hiszen annyi előkelő ember gyült itt össze maguknál! Méltóságos urak, híres művészek, színésznők, napokig egyébről sem meséltem ismerőseimnek, csak a maguk gyönyörű ünnepélyéről! Valósággal irigyeltek azért, hogy a meghívottak között szerepeltem! — hizelgett Karcsi a ma különösen rosszkedvű Tesszának. És hizelgésével csakugyan felvidította — rövid időre. Mert aztán újra csak hatalmába kerítette dacos, dühös, szomorú hangulata.

— Könnyü magának! Válogatott jómodoru, finom, művelt emberek között él, szülei társadalmi állása megteremti a magáét is a legjobb társaságban, maga nem tudhatja, én mennyit szenvedek!

Igy szólt Tessza és csipkészszerű, himzett zsebkendőjével megdörgölte a szemét. Sirt-e csakugyan — ki tudja? Nagyon gyorsan változó volt a kedélyállapota. Szeptemberben már nem iratkozott be a gimnáziumba, Lenke iskolába járt, édesanyjuk

lent volt a gyárirodában, és ő csaknem egész nap maga volt a gyönyörű lakásban. Sokat «gondolkozott». És ez az erős gondolkozás okozta, hogy nem volt sehogyan sem megelégedve a sorával.

Most is azon gondolkozott, beszélhet-e őszintén ezzel a kedves, jó Karcsi fiuval. Hiszen olyan értelmes, jó gyerek, de vajjon megérti-e az ő fájdalmát és ha megérti: tud-e rajta segíteni.

Tessza szégyenlette, hogy az édesapja: hentes. Hiába hívták «kolbászárugyár»-nak a nagy műhelyt, a nagy üzletet, Tessza tudta, hogy mindenki elmosolyodik, akinek azt mondja, hogy gyáros a papája. A Matt-hurkát, a Matt-szalámit ismerték az egész városban; hirdetések jelentek meg az ujságokban, házak falain és este, apró lámpák hirdették a körutak minden sarkán: «egyetek Matt-kolbászt!»

Ez fájt Tesszának. Ugy szeretett volna előkelő lenni, társalkodónővel sétálni, autóba be-, autóból kiszállni és az üzletekben, ahol vásárol, önérzetes szerénységgel bediktálni a címét, valahogy így: «első kerület, Vár, báró Nyéki-palota», vagy: «Bajza-utca 96, gróf Nyéki-Norvég Tessza». Valahogy ilyenformán, a Nyéki-név természetesen minden elgondolásban ott szerepelt. Karcsi, a hű Karcsi természetesen leereszkedik a Matt-családhoz, a József-utca és feleségül veszi őt. Pontosan megállapítják családfájuk tanúsága szerint, hogy joguk van a bárói, sőt talán a grófi cím használatához is.

— Tesszácska, kisasszonyka! Nem akarnak egy kis jó citromos tejt inni, jó friss töpörtüvel? Most sült ki, zsiros, finom, meleg! — így szólt az ajtóban Mari szakácsné és kék konyhakötényébe törülgette kezét. Tessza mérgében, elkeseredésében nem tudott válaszolni. Karcsi megelőzte egy gyors: «Kérünk teát!» kiáltással.

— De Lujza szervirozza, kisasztalon, ne maga! — szólt Tessza, akit meglepett Karcsi mohósága. Azonban mindiárt mentésget talált erre is: «otthonosan érzi magát nálunk kedves!»

— Zongorázzak magának valamit? — kérdezte mosolyogva. — Nagyszerű tánczenét tanultam be; most, hogy Dixi elutazott, azt játszom, amit akarok. Nézze, ez micsoda kitűnő tánczene.

Odaült a zongora elé és jobbra-balra, előre-hátra hajlongva, fürtös fejét rázva, a pedált teljes erejével nyomogatva játszott. mintha soha hírét sem hallotta volna Kopár tanárnak, Maklári Editnek, a Zeneakadémián előírt kéztartásnak. Jó hosszú körmei kopogtak a billentyűkön és néhány élesen hamis, fülsiketítő akkord nagyszerűen beleillett a jó ritmust-taktust hajszóoló játékba.

Karcsinak hamarosan elég volt az élvezetből. Tapsolt, erőltetetten nevetett, aztán megkérdezte:

— Mondja, az a maga kis tanítónője, az a hengegő Dixi, csakugyan kiment Amerikába? Szép pénzt kereshet meg ott!

— Bizony. És azt hiszi, hogy hálás hozzánk? Szó sincs róla! Pedig ha nem hívjuk meg a házavató ünnepélyünkre és én nem engedem, hogy játsszon, akkor sohasem ismeri meg őt a Makai Livia amerikaija. Tudja, hogy Dixi azután játszott a Szőnyi Erzsébet szavalóestjén is, a Nőegylet koncertjén is és hogy a lapok mindig irtak róla és dicsérték? Ezt mind nekem köszönheti az a lány, az én buta jószívmemnek, annak, hogy engedtem érvényesülni és nem magamat toltam előtérbe, — szolt önérzetes keserűséggel Tessza.

Valaki elnevette magát a zongora mögött. Lenke, Tessza huga jött be a meleg «könyvtárszobába» az üres «zeneterem» felől.

— Nagyszerűen beszélsz, Tessza! Azt hinné az ember, hogy nélküled Dixi most is névtelen, apró zongoratanítónő volna!

— Bizony az volna! — erősködött a Tessza kedvét kereső Karcsi.

Szerencsére a fehérbóbitás, fehérkötényes Lujza szobalány behozta a teát és Mari néni friss, zsiros töpörtyüjének élvezése valahogy megnyugtatta a nagyon izgatott Karcsit, aki belepirult védekező, támadó beszédébe. Lenkének később eszébe jutott házuk barátjának ez a szörnyű haragja — és utóbb: meg is értette. Most azonban csodálkozva nézett Tessza lovagjára.

— Ne vegye rossz néven, hogy szendvicsek helyett ilyen parlagi étellel traktáljuk, de nem tudtuk, hogy ma feljön, — szolt Tessza, hogy megmutassa: ő tudja, mi illik. Karcsinak azonban annyira izlett Mari néne töpörtyüje és úgy befalatozott a puha friss kenyérből is, hogy teli szájjal a kezével intett: jó, jó, nem baj, hogy nincs szendvics.

— Önképzőköri ülésünk volt. Olyan boldog vagyok, hogy az idén már én is járhatok az Önképzőkörbe. Az a drága Magyar Margit elnökölt. Milyen okos az a lány! Annyit olvasott, olyan széles látókörű, mindenki azt mondja, egyetemi tanár lesz belőle, — mesélte Lenke.

Ebben a percben Mari néni felrántotta az ajtót és torkaszakadtából rákiabált Karcsira:

— Fiatal ur! Fiatal ur! Rögvest fusson haza, halálán van az édes apja!

Mari kiabálásának előzményeit meg kell értenünk.

Matt mama két hónap óta megint lejárt az üzletbe. A pénztár olyan szép, fehérmárvánnyal diszitett építmény volt a hatalmas helyiség kellős közepén, hogy Mattné sajnálta volna valami idegen nőtől azt a finom helyet. Ő trónolt tehát a pénztárban és örömmel legeltette szemeit a sok-sok vevőn, akik este felé tömegesen özönlöttek be a «Matt-gyárba». Eleinte mindenki látni akarta a környék szenzációját és a kerületben lakó hentesek kisírták szemüket a nagy konkurencia miatt. Idővel azután megnyugodtak, tudomásul vették a rengeteg valódi és műmárványt és azt gondolták, hogy a szalámi, meg a meleg kolbász éppen olyan guszthusos, ha kis boltban veszi az ember, mintha fehérsapkás segédek nagy teremben csomagolják pergamenpapírba. Sokan visszatértek a kisebb hentesekhez.

Mindezt érezte, észrevette az okos Mattné. És beült megint a pénztárába, úgy, mint a régi helyiségben; kövér karjaival rákönykölt az asztalra és búbájosan csevegett az emberekkel. Megkérdezte tőlük, hogy hol voltak ilyen sokáig. Nagyon kedves volt mindenkire, hogy hivek maradjanak a Matt-féle szalámihoz, párizsihoz.

A szóbanforgó estén is ott ült a pénztárban; lila selyemjumperje fölött épolyan fehér vászonkabátot viselt, mint a «személyzet» és éppen csak óriási gyémánt fülbevalója árulta el főnöknői mivoltát. Ideges és rosszkedvű volt aznap, mert férje megmutatta neki kis bevételi könyvecskéjét — az irodában komoly hivatalnoknő nagy könyvekbe vezette be a tételeket — és ebből a kis könyvecskéből kitűnt, hogy a gyár jövedelme megcsappant. Viszont egy másik kis könyvecske azt mutatta meg, hogy a család kiadásai fokozódtak.

— Ajánlom, hogy ehhez alkalmazkodjatok! — így szólt a máskor oly szelid Matt Ferenc a nejéhez. Mattné gyorsan elbucszott a két bundától, amelyet télire magának és Tessza leányának meg akart volna vásárolni. Respektálta az ura kicsi jegyzőkönyvét; ezt még a régi szegényes világban megszokta.

Az emberek jöttek-mentek, de még nem volt igazi forgalom hat óra felé, az majd csak hét órakor és pont zárás előtt indul meg. (A pestieknek megvan az a rossz szokásuk, hogy utolsó percben szeretnek vásárolni: félig lehuzott vasredők mögött, az ajtó előtt posztoló szigorú rendőr és a büntetéstől félő kereskedő alkalmazottait hajszólo nyugtalansága közepette.) Mattné szorgalmasan horgolt egy szép, ablakra való függőnyt és mintáját mindenkinek elígérte, amikor lelkesedve futott be egy magas,

sovány asszony, kalap nélkül, kabát nélkül az üzletbe. Látszott rajta, hogy ismeretlen errefelé. Körülnézett, aztán nekiszaladt a pénztárnak.

— Jaj, kérem szépen, tessék megmondani, hol lehet felmenni a nagyságos Matt urék lakásába? Nem találok a feljártot, csupa zárt ajtót lelek...

— Miért, mit akar ott, jó asszony? Megmondhatja: én magam vagyok Mattné, — szólt leereszkedően, méltóságteljesen a ház urnője és kigombolta a vászonkabátot, hogy a lilaselyem jumper pompája bizonyítsa rangját.

— Jaj, kezitsókolom, nagyságos asszonyom. Én a Karcsikát keresem, a Nyéki Karcsikát, aki itt szokott lenni a kisasszonykánál. Tetszik tudni, szomszédnője vagyok Nyékiéknek, egy udvarban lakunk és most olyan rosszul lett szegény Nyéki bácsi, hogy Nyékiné kért, szaladjak el ide, hátha ma is itt van a Karcsika és mondjam meg, hogy a mentők most szállítják be édes apját valamilyen kórházba, azonnal jöjjön velem haza...

Sokan állták körül a pénztárt, a kiszolgáló segédek és kisasszonyok is odafigyeltek az idegen asszony minden hangos szavára. Mattné, akit bosszantott, hogy ez az egyszerű asszony olyan intimen beszél az előkelő Nyéki családról: hűvösen-göggösen jegyezte meg:

— Bizonyára szanatóriumba viszik a szegény tanácsos urat...

— Kit? Kit tetszik mondani? — kérdezte az idegen asszony.

— Nyéki urat, a miniszteri tanácsos urat, — szólt önérzétesen Mattné.

— Kezit csókolom, a Nyéki bácsi pénzbeszedő a Földbirtokos-bankban, — szólt az asszony; az emberek köhögtek, kacagtak és az okos Mattné jónak látta beszélgetésüket megszakítani.

— Micike, szaladjon csak fel, a Mari szakácsnéhez és mondja meg neki, hogyha Nyéki ur bent van a könyvtárban, vagy a zeneteremben a leányaimnál: azonnal küldje haza, az édes apja végét járja...

Mici kisasszony — Mattné kedvence — kirohant az üzletből, az irodán át az udvarba, onnan fel a lakás konyhabejáratához és ott lihegve adta le a szenzációs hirt, amelyet Mari néni aztán torkaszakadtából kiabálva közölt az érdekelt Karcsival.

A fiatal ur sápadtan bucsuzott a zeneteremtől, az előcsarnok üvegfestésű ablakaitól, Tesszától, Lenkétől; tudta, — bármilyen szívélyes baráti hangon szóltak is hozzá, — hogy nemigen fogja őket itt viszontlátni, mert most összedől hazugságai kártyavára... Fehér arcát látva, Lenke szánakozva mondta:

— Hogy szereti az apját! Mégis csak jó fiul

— Kétkelkedtél benne? — kérdezte elkeseredetten Tessza. Homlokát nekiszoritotta a hideg ablaküvegnek és gondolkozott...

Mattné ezalatt mindenkit eltessékelt közeléből, azután az idegen asszonyt behuzta magamellé a pénztárba. Halk hangon mindenféléről kikérdezte. Amikor már eleget tudott, még azt is, hogy Nyékiné mennyi boraxot tesz a keményítőbe, amikor fia ragyogóan fehér gallérját fényesíti, akkor fél kiló magyar sonkát csomagoltatott és azzal hazaküldte a jó asszonyt.

— Mondja meg, lelkem, Nyékinének, hogy nekem mindent elmondott — szólt hozzá bucsuzkodva. — Ő majd aszerint oktatja ki a fiacskáját.

Azután nagyon elkeseredetten visszaült a pénztárba.

Dühös volt, hogy őt, az okos asszonyt ez a fiatal gyerek olyan soká becsapta. Hiszen jó, jó, nem szégyen, hogy szegény emberek a szülei, Mattné is tudta, mi a szegénység, árvalány volt, keresztanyja nevelte és Matték sem voltak még olyan gazdagok, amikor ő meg a Franci megszerették egymást, összeházasodtak. Sokat dolgoztak, együtt vagyonosodtak.

De ez a gyerek hazudott. És ő bedült neki.

Este együtt ment fel a lakásába az urával.

A leányok vacsora közben a «szegény Karcsiról» akartak beszélni, de anyjuk szemével jelezte, hogy ne, ne szóljanak semmitse apjuk jelenlétében. Amikor már az almájukat is megették, Mattné bement az ő szobájukba — leányai elcsudálkozva, kíváncsian követték.

Mattné bő, sötétvörös pongyoláját összefogta a derekán, balkezét csipőjére rakta fel és erélyesen kérdezte nagyobbik lányától:

— Te, Tessza! Hol is ismerkedtél te meg azzal a Nyéki gyerekekkel?

Tessza csudálkozva nézett jó anyjára.

— A jégen. Nagyszerűen korcsolyázik!

— És mit mondott neked, mi az apja? — kérdezősködött tovább könyörtelenül Mattné.

— Hát... Hát, azt mondta, hogy miniszteri tanácsos. És... és ügyvéd. És villájuk van Pest mellett és a Balatonon. Édesanyja pedig X. volt miniszter és Y. ezredes nővére. Szörnyen előkelő familia... Kicsit gőgösek, az bizonyos, de Karcsi azt mondta, hogyha apa egy-két év múlva vesz egy birtokot és mi mint földbirtokosok szerepelünk a társaságban, akkor az ő rokonainak sem lesz kifogása házasságunk ellen...

— Ugy. Nem lesz kifogásuk, ez szép, igazán szép. Mit szólsz Lencsi, hogy jár ennek a lánynak a szája! No most ide hallgass, kisasszony, de jól nyisd ki a füledet. A te Karcsid apja pénzbeszedő. Beszedi az emberektől a tűz, víz, balesetbiztosítási díjakat. Ez nagyon rendes foglalkozás, de a miniszteri tanácsosok nem vállalják. No, leültél már? Jó. A Karcsi mamája is nagyon derék asszony. Manikür. Ha hívom, hozzánk is eljön, megismerkedhetsz vele. Lakni pedig nem laknak a villájukban, nem! Szobakonyhájuk, meg egy kis kamrájuk van a Práter-utca egyik bérházának földszintjén. Rendes, jóra való szegényemberek ezek a Nyékiék. Kicsit bolondok. Mert minden krajcárjukat erre a fickóra költik. Ez elhitette velük, hogy téged elvesz, dúsgazdag lesz és akkor majd ő gondoskodik róluk. Ne félj, ha nem is leszünk földbirtokosok, akkor is elvesz téged az a szélhámos.

— Mamám, drága mamám, hagyja már Tesszát békiben! Nézze, hogy zokog, — könyörgött Mattnénak Lenke.

— Csak hadd zokogjon. Az egészséges, — szólt szigoruan a kis kövér asszony. — Hallod? Feküdj az ágyadba, ott még jobban kisirhatod magad. Ezredes? Miniszter? Földbirtokos? Nem, kisasszony, hus- és kolbászáru, igenis, az ember nem szégyel egy olyan jó, derék apát, mint a tiétek, az ember nem flancol, akkor nem lesz belőle a világ bolondja!

Igy szólt Mattné és sértődötten, büszkén vonult ki leányai szobájából.

MÁSODIK FEJEZET.

Strom Vera boldogan, kipirult arccal rohant be a hatodikba. Barátnői, az «ötös kompánia», nem tudták: mi lelte.

— Irt Dixi! Dixi irt! Az az aranyos, egyetlen, drága irt, Amerikából! Jöjjetek, felolvasom a levelét!

— Jó, jó, meghallgatunk, de tudod-e a fizikát? Gál tanár ma egész biztosan feleltet, te vagy a noteszom szerint az egyetlen, akit az idén még ki nem hívott és a légüres teret a multkor nem nagyon értetted, — így szólt, szigoru arckifejezéssel Magyar Margit.

— Margitkám, te született tanárnő, kérlek, ne gyötörj! Majd meguszom a felelést is, de most hallgasd meg az én Dixim levelét.

Margit a vállát vonogatta, a leányok körülállták Verát és ő olvasott, olvasott:

— Drága Vera és kedves pesti lányok, ma esik az eső, nincs koncertem este és véletlenül meghívásunk sincs: tehát irok nek-

tek. Mert csak azt ne higgyétek, hogy nem gondolok rátok, hogy «fejembe szállt a dicsőség» és amerikai milliárdosokon alul senkivel sem állok szóba. Dehogy, gyerekek! számolok én azzal, hogy leszek még én Pesten is kislány, aki örül, ha Veráék vagy Kormos Márta néniék meghívják vasárnapra, tejszinhabos gesztenyére. Jaj, gyerekek, errefelé nincs jó sütemény! Citromos, furcsa tészták, ilyen «pie» meg olyan «pie», de ezek a pástétók meg sem közelítik a mi Katóka-féle leveles, omlós, vajjas tésztáinkat, habos tortáinkat! Nem csuda, ha az amerikai magyarok hazuról akarnak jólfőző feleséget! Képzeljétek, az én anyuskámat is megkérte egy magyar bácsi, amikor meghallotta, hogy tud kenyeret sütni, kolozsvári káposztát, igazi jó pörköltet főzni. De anyám — visszavágyik, azt mondja, nem tudná ezt az életet megszokni, pedig ennek a bácsinak a birtoka 400 acre (hold) és autónk is meg két 18 és 20 éves mostohabátyám! De igazán van anyámnak, nehezen illeszkedik bele a magunkfajta érzékeny és érzelmes európai lélek ebbe a világba! Például eleinte azt sem tudtam, hová legyek szégyenemben, amikor Mr. Butler, az impresszárióm — tudjátok, aki Matték házavató ünnepélyére jött, látott és kihozott ide — azt iratta rólam az ujságokba, hogy tizenkét éves vagyok (!) régi ősnemesi család sarja vagyok, anyám bárónő, én egy düledező várkastélyban születtem az elrablott Tátra sűrű rengetegében, nyomorogtam Budapest külvárosában, ahol a nagy, világhírű Kopár Árpád tanár, — aki tehetségek felkutatására járja be a kávéházakat — egy zenekarban rámtalált, fölfedezett és kiképezett! No, mit szóltok ehhez? Mindennek pedig az az előzménye, hogy mikor Mr. Butler szegény anyámat életrajzi adatokért kinozta: anyám elmondta neki, hogy édesapám felvidéki gazdász fia volt, Pestre jött a műegyetemre, mérnök lett és hogy halála óta csekély nyugdíjra és a magunk keresetére vagyunk ráutalva. Ebből lett az a gyönyörű várkastélyos rémregény! Képzelhettek, milyen dühös volt az én rendes, simahaju anyám, amikor az egyik amerikai néni az első koncertem után elragadtatva állapította meg rólam: rögtön meglátszik, micsoda igazi kis csodás cigánygyerek vagyok! (A wonderful little gipsy!) Sok cukrot hoznak nekem, de néha bizony dühös vagyok, amikor engem, a komolyan gondolkozó nagy leányt úgy kezelnek, mint valami csöppséget. Koncertem után mindig meghívják az illető város leggazdagabb embereinek estélyére.

Három hét múlva indulunk vissza — hazafelé. A hajón négszer kell játszanom. Gyerekek, el sem hiszitek, mily rosszul

esik nekem, hogy «takarékoskodnom» kell a játékkal, mikor pedig eddig olyan szívesen játszottam mindenkinek. (Gyakorlásra egy néma zongorát adott az utra Mr. Butler.) Persze, ilyenkor mindenki ismerkedni akar és ha, — és ha azt akarnám, hogy udvaroljanak nekem, akkor bizony udvarolnának... Nagyon helyesek ezek az amerikai fiúk, olyan egyszerűek, közvetlenek, igazán jó pajtások, úgy örültek, amikor látták, hogy nem «adom a művésznőt», hanem koncert után elmesélem nekik amerikai élményeimet, mindenféle csudálkozásomat. Ketten közülök jövő nyáron «átjönnek» tanulmányutra Európába és megigérték, hogy meglátogatnak bennünket. Bob Wilkins és Phil Butler a nevük.

Mit csinálnak a Matt-lányok? Vera, te, ha utálod is Tesszát, dicső tanítványomat, a kicsihez, Lenkéhez legyetek jók mindannyian! Lenke helyes, jószívű kis lány, szívesen segít, dolgozik, Magyar Margitot is kérem, beszélgesse vele néha. Nagyon magányos, szomorú kis lány. Hallom, Szőnyi Erzsébet micsoda nagy sikereket arat Németországban! Majd utólag kisül, hogy a Matt-féle kolbászarúgyár házavató ünnepélye tényleg művészi esemény volt...

Elárulom nektek, hogy félek hazamenni, Kopár tanár ur miatt. Hátha — elromlott a játékom, kéztartásom? Hátha nem gyakoroltam eleget a néma zongorán? Tudjátok, néha szörnyen fáradt vagyok és közvetlen a koncertem után, vagy másnap hajnalban tovább kell utaznom, más városba. Olyankor *nem bírok* a vonaton gyakorolni! És a meghívásokat is el kell fogadnunk, mert Mr. Butler azt mondja, hogy ezek a társaságbeli emberek a legjobb reklámterjesztők.

És most gyerekek, bucsuzásul arra kérlek benneteket, hogy ezt a leveletem vigyétek el:

1. Dr. Oláh Gáborné Bányai Nóra dr-nak, a mi régi lakásunkba.

2. Komor Márta néninek, lehetőleg angol órás napon, hogy ő felolvassa a kompániának.

3. Morvai Borkának, a Kocsinszki és társa cég ruhatervezőjének.

4. Matt Lenkének ne adjátok oda a leveletem, részleteket meséljetez neki, de nem akarom, hogy Tesszácska, Matt mama és az a gyönyörű Nyéki Karcsi mesélgessék: mit irt barátnőjük, az az aranyos kis Dixi az ő «zseniális» Tesszájuknak.

5. Nórának mondjátok meg, hogy a leveletem ne küldjék el Jáva-szigetére, a rokonoknak, mert azoknak már irtam,

No, szervusztok, gyerekek, anyám azt mondja, pihenjek inkább, mert reggel nyolckor már megint utazunk. De előbb átnézem a mai postámat, nincs-e benne szerelmeslevél, vagy házassági ajánlat. Naponta kettőt-hármat szoktam kapni.

No, mit szoltok a szelid, szerény kis Dixihez, mi lett belőle! Tudjátok, ti kedvesek, fejembe szállt — a várkastély.

Sok-sok csókkal a ti hires, «zseniális» barátnőtök: Edith Maklárý, the great Hungarian pianist, only 12 years old, the most wonderful phenomén of to-day!

A leányok egy szót sem szoltak. Hol Verára néztek, hol a levélre.

Végül Magyarì Margit megjegyezte:

— Kicsit henceg...

— Kicsoda? Dixi? No akkor látszik, hogy nem ismered! A legszelidebb, legszerényebb kis teremtés az egész világon, — tiltakozott barátnője «hencegése» ellen a boldog Vera. — Azért ír így, mert nagyon jókedvű, örül annak a sok pénznek, amit megkeres. Makláriék nagyon-nagyon szerényen éltek és Dixi mindig attól félt, hogy édesanyja hiába költi pénzét az ő neveltetésére: sohasem lesz belőle művésznő. Most aztán szépen, nyugodtan élhetnek, mert egy-egy ilyen körut jövedelme egész évre elegendő...

— De milyen fáradságos lehet az ilyen ut! — szolt Takács Zsuzsa. — Játszani: akár van kedve az embernek, akár nincs. És előadás után rögtön tovább utazni, idegen emberek közél! Nem bírnám!

— Dehogynem, ha az ember tudja, hogy ilyen sok pénzt kereshet vele! — szolt a kis kerekarcu, tömzsi Bodó Nelli. — Amikor olyan nehezen adnak otthon egy kis zsebpénzt, akkor bizony jó volna valami rendkívüli tehetséget magunkban felfedezni, teszem, ha az én szavalatomat megfizetnék, úgy mint Szőnyi Erzsébetét!

— Hátha azt is megérjük, — szolt Vera, aki szerette Nelli humoros előadásmódját, mindenkit nevetésre késztető arcjátékát. De nem beszélhettek tovább, mert Gát tanár megjelent az ajtóban...

Nagyon kevesen szerették az osztályban a fizikát. Pedig azt a legrosszabb tanulók is elismerték, hogy nagyszerűen magyaráz «a Gát». Persze, figyelni kellett nála, mert a könyvből való tanulásra nem adott semmit. A kísérleteket megcsinálta a szertárban, azok még valahogy érdekelték az osztályt, de a magyarázatait nehezen vették be a lányok. Csak Magyarì Margit lelkes szemei

csüngtek rajta boldog elragadtatással és tulajdonképpen neki beszélt a hajlotthátu, pápaszemes, fiatal tudós. A többiek ezalatt kedvük szerint szórakoztak, ettek, leveleztek, legfeljebb rosszul feleltek — csöngetésig.

Ma Maklary Dixi levele volt az osztály szenzációja.

— Add ide egy percre! — könyörgött egyik is, másik is Verának. De ő hajthatatlan maradt.

— Ugy féltém! — suttogta jobbra is, balra is. De azért kirkakta maga elé a levelet és szeretettel is, kicsit henegeve is simogatta.

Gát tanár pedig csak magyarázott az ő egyetlen hallgatójának, Magyar Margitnak...

Egyszerre Takács Zsuzsa, aki Vera háta mögött ült, felállt, előrehajolt és elvette a padról Dixi levelét...

Erőszakos mozdulatát mégis csak észrevette Gát tanár. Láttá, hogy Vera hátrafordul...

— Kérem, miért nem figyelnek? — kérdezte ingerülten. — Takács, mit vett el Strom Vera padjáról?

Zsuzsi felugrott, rákvörösen. Izgatottságában fíusan rövidre nyírt szőke haját simította még simábbra...

— Feleljen kérem, — szólt Gát, — mert különben rögtön beírom az osztálykönyvbe. Mit vett el tőle?

— Egy levelet, tanár ur, kérem...

— Hozza ki...

— Ne add oda! Ne add oda! — suttogták a lányok Zsuzsi körül. De hiába, magán érezte Gát kutató tekintetét. Fejét lehajtva, kivitte Dixi levelét. Hosszu ut volt az, a negyedik padtól a katedráig.

Gát tanár csudálkozva vette át a hosszukás boritékban lévő, amerikai bélyeggel ellátott levelet.

— Ugy ni. Ezt most lefoglalom és átadom az igazgató urnak.

Amikor ezt meghallotta, hangosan felzokogva borult a padjára Vera. És sirt, sirt...

De Gát könyörtelen maradt. Könyörtelen maradt akkor is, amikor Takács Zsuzsi követte Vera példáját, ő is nekidült a padjának és kezdetben mű-, azután igazi zokogásba tört ki.

— Kérem, ne komédiázzanak. Engem ugysem hatnak meg a sirásukkal, bármilyen hangosak. Már gyakran megmondtam maguknak, hogy előadásom közben ne szórakozzanak. Lehet, hogy a többi tanár érdekesebben ad elő, mint én, akkor aludjanak, vagy olvassanak órákőzben, ha már mindenképpen gimnáziumba kell járniok. Pedig ruhavarrást, vagy kalapdiszítést latin,

fizikai tudás nélkül is megtanulhatnak. Bálozás közben majd azzal akarnak kérkedni, hogy «érettségiztek»? Ez ma már igazán nem nagy dicsőség.

— Tanár ur, kérem, még csak most ez egyszer tessék megbocsájtani, tessék nekünk a levelet visszaadni, — kezét össze-téve rimázkodott Zsuzsi.

— A levelem! Az én levelem! Nem is tehetek róla! — zokogott Vera.

De «a Gát» nem törődött velük. Ide-oda forgatta Dixi levelét, azután bedugta a zsebébe. És tovább magyarázott — Magyarai Margitnak. Csöngetéskor pedig egy-kettőre kint volt az osztályból. No most aztán egymásnak estek a lányok.

— Te vagy az oka! — sokan Zsuzsit okolták.

— Minek hozta el Vera az iskolába! — szóltak mások.

— Mit csináljak? Hogyan mutassam meg Dixi barátainak? Biztos, hogy a konferencia elé viszi Gát! — panaszkodott siránkozva a pirosorru Vera.

A szomszéd osztályokból is betódultak a lányok.

— Mi volt nálatok? Ki volt bent? A Gát? Nem tudtátok megbékíteni, hiszen olyan szelid fiuka! Beirt valakit az osztálykönyvbe? Miért?

Mások már többet tudtak.

— Hogy is volt a levélhistória? Fiu írta Strom Verának? Jaj, mondjátok el pontosan: hogy is volt...

A komolyabb lányok kizavarták az osztályból a «betolakodott elemeket». És végül megállapodtak abban, hogy itt nem segíthet, csak Magyarai Margit. Ő Gát kedvence és ha lemenne a tanáriba és megmagyarázná, hogy ez miféle levél és miért izgatta őket: akkor talán visszakaphatnák Dixi írásművét...

Margit vonakodott, tiltakozott... Ha lemegy, akkor Gát azt hiszi, hogy ő azt hiszi...

— Hogy te vagy a kedvence. De hiszen ezt a vak is látja! Drága Margit, tedd ezt meg nekem! Nekem, — szólt Vera és barátjánője szemébe nézett. Elpirult...

És Magyarai Margit megértette. Vera pirulásából megértette, hogy nem akarja figyelmeztetni: mit tett érte tavaly, betegsége idején. Hogyan gondoskodott róla és nem nyugodott addig, amíg teljesen egészséges nem lett... Margit belátta, hogy Veráért mindent meg kell tennie.

— Jó, lemegyek, — szólt határozottan. És ment ki az osztályból, le az első emeletre, a tanáriba. Azt hitte, kidobják onnan. De meg kell tennie, hogy benyit...

Nyugtalanul várták fent az osztályban.

Csöngetéskor, egy perccel a német tanárnő belépése előtt tért vissza Margit. A nagy lelki izgalom meglátszott sápadt arcán.

Odatette Vera padjára Dixi levelét. Aztán szótlanul leült a helyére.

Az egész osztály hangtalanul, egymásra nézve megállapodott abban, hogy «a Gát» azonnal az érettségi után feleségül veszi majd Magyar Margitot. Most már *holtbiztosan* tudták ezt a lányok.

HARMADIK FEJEZET.

Strom Vera a nagy izgalmak után aludt egyet ebéd után. Azután eszébe jutott Dixi kívánsága és elindult levelével «olvas-tató» körútra.

Elsőbb Oláh doktorékhoz ment: Bányai Nórához, a fogor-voshoz, Makláriék lakásába. A várószobának átalakított előszo-bában leült és a kis asztalon lévő ujságokat nézegette addig, amíg a két orvos a bentlévő és kintülő két-két beteggel elkészült. Szándékosan vagy véletlenül került-e az asztalkára az a képes hetilap, amely Maklári Edit «a külföldön nagy sikerrel vendég-szereplő fiatal magyar zongoraművésznő» arcképét hozta, — azt Vera nem tudta volna eldönteni. Büszkén nézegette — egy csöpp irigységet sem érzett, úgy szerette Dixit — csak azt szerette volna odairni az arckép mellé: «a barátnőm. Engem pedig úgy hív-nak, hogy Strom Vera, szenvedélyes hangversenylátogató.»

Végre bejutott Nórához, bemutatkozott neki és átadta Dixi levelét. Amíg a fiatal asszony olvasta, Vera megfogadta, hogy a következő esedékes fogát ezzel a nagyon rokonszenves, fehér vászonkabátos fiatal asszonnyal huzatja ki. Olyan intelligens az arca, — ennél biztosan nem fáj a foghuzás...

Nóra mosolyogva olvasta a levelet. Egyszerre elnevette magát.

— Kis ravasz Dixi! Tehát a Jáva-szigetén lakó rokonoknak ő külön ír! Persze, Német Géza doktornak, a mi barátunknak máskép számol be amerikai élményeiről, mint nekünk! Neki nem ír Bob Wilkins és Phil Butler nevű fiatal urakról, akik jö-vőre átjönnek Európába! És Géza nagybüszkén írja, hogy nyolc oldalas leveleket kap „a kis Dixitől!”

— Miért, kérem, ki az a Géza? — kérdezte Vera kíván-csian is, botránkozva is, amiért ravasznak mondják az ő an-gyali Dixijét.

— Géza? Az, kedves, egy nagyon tehetséges, csinos fiatal orvos, aki sok-sok hollandi forintot akar megkeresni odakint, hogy azután hazajöhessen és letelepedhessen valami szép lakásban. Lakásában nyilván zongora is lesz...

— És ő azt szeretné, ha azon a zongorán a mi Dixink játszana... Milyen szép, romantikus szerelem ez, Istenem! Jáva, Amerika... —, szólt ábrándosan Vera.

Nóra elnevette magát.

— Persze, ez kell az ilyen fruskáknak: romantika, szerelem! Csak ne tömnétek ezzel teli a fejeteket, leányok. Tudás kell, munkakedv, jól fizetett munka, az, az, fiam! Dixi leveléből azt látom, hogy Amerika használt annak a gyerekek és szerelmi ügyét is jókedvűen, baráti alapon bonyolítja le. Majd rendbeszedi ő az összes lánypajtásait! Csak ne érzelegjetekek, gyerekek, arra igazán nincs időtök: tanuljatok!

Megsimogatta Vera finom, ideges arccskáját, azután bekopogtatott az ura szobájába. Oláh Gábor bejött, ő is mulatott a Jáva-szigetén lakó rokonokon, — és kedélyes beszélgetés után Vera elbucszott a fiatal pártól.

Komorékhöz ment; Daisy nővérétől tudta, hogy angol órájuk lesz aznap Márta néninél. Amikor az Irányi-utcába ért, egy zöldsapkás kislány jött integetve vele szembe. Böske volt, Márta néni és Dixi „lusta Böskéje“.

— Szervusz, Vera. Angolba méssz anyushoz? Hisz' te nem jársz angolba! Miért méssz oda?

— Levelet viszek neki. Dixi irt, — szólt Vera, aki nagyon szerette ezt a mulatságos gyereket, akinek nem használt Márta néni szigorú nevelése.

— Neked is irt? Jó pofa a Dixi, mondhatom. Azt ígérte, hogy mindenféle vicces babát küld nekem Amerikából, de persze, most máson jár az esze! Csak zsebeli be azt a rengeteg pénzt a klimperozásáért, de hogy az emberre gondoljon: olyan nincs! Pedig már mult karácsony óta nem kaptam valami tiszteséges játékot. Nem is hívom meg a barátnőimet. Mit mutassak nekik? Csupa ócska vacakot?

— Csitt, Böske, légy türelemmel! Majd elhozza neked a Dixi, amit ígért. Postán nem küldheti, mert a költség több volna, mint a holmi ára. Majd meglátod, hogy kapsz tőle mindenfélét, — szólt Vera.

— Szép lesz, ha igaz lesz. Most tanulhatunk egy példabeszédet: jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok. Te, nem vennél egy kis sült gesztenyét? Az idén még nem ettem, — szólt a kis

csibész. Vera csakugyan vett neki egy pár szemet, mire Böske leereszkedő kézlegyintéssel és „megyek tornábal“-kiáltással ott-hagyta.

— Ha a finom, tartózkodó Márta néni tudna erről! — gondolta jókedvűen. De hirtelen elkomolyodott: talán meg is kellene ezt mondania Márta néninek. Talán leszoktatná vagy próbálná leszoktatni önzéséről, kapzsiságáról a kis csirkefogót...

Komorné és tanítványai nagyon megörültek Vera látogatásának és Dixi levelének, amelyet Márta néni rögtön felolvasott a kompániának. A régiek közül Kárász Violát ismerte Vera; tudta, hogy félig-meddig már lemondott a színésznői pályáról és most szorgalmas gépirónője egy biztosító társaságnak. Monori Laci állandó torzképrajzolója egy nagyon elterjedt estilapnak. Mátrai Sárikát, a háziur leányát édes apja mindenáron férjhez akarja adni egy vidéki birtokos barátja fiához és a megrémült fiatal leány Márta nénihez szaladgál szerelmi, öltözködési és főzési tanácsokért. Strom Daisy, Vera testvérnénje, megint Margitnak nevezte magát, mert egyik fiuismerőse, aki nagyon imponált neki tudásával, egyetemi magántanárságával és gazdagságával, azt mondta neki, hogy affektált dolog, ha Budapesten született, Pesten élő leány angol néven szerepel.

Dixi levele nagyon tetszett a kompánia új tagjainak is; csudálkozva hallották, micsoda szelid, szerény kislány volt ő ide-haza.

— Megálljatok, majd csak akkor csudálkoztok igazán, ha itt lesz Dixi köztetek, — szólott mosolyogva Márta néni. — Nekem az édes anyja irt és leveléből látom, milyen erős lökést adott amugy is józan gondolkozásuaknak Amerika. Amikor én leánykoromban hazajöttem Londonból: összes ismerőseimet barátaimat angolokká akartam nevelni. Ma már annyira leszoktam erről, hogy — még a saját kis lányomat sem tudom nevelni, amilyennek szeretném...

Vera elbucsuzott a társaságtól és Dixi levelével táskájában, ment tovább Morvai Borkához, a Kocsinszki és társa cég ruha-tervezőjéhez.

A belvárosi új ház teljes első emeletét foglalták le a híres cég divattermei. Vera még sohasem járt ilyen helyen és meglepetten nézett szét a pompás várószobában. Csipkefüggönyök, perzsaszőnyegek, ismert nevű festők képei, művészi tervezésű facsilárok, süppedő, brokáttal bevont karosszékek várták a megrendelőket. Három hölgy összebujva, arannyal átszőtt anyagok fölé hajolva, tanácskozott. Hozzájuk jött be egy angol

egyszerűséggel öltözött, karcu szőke leány, ceruzával, vázlatkönyvvvel kezében.

— Végre itt vagyok, nagyságos asszonyom. Bocsásson meg, ha megvárattam, de Szőnyi Erzsébet van itt nálunk és az új premiere-re öt új toilette-et és megfelelő kabátot tervezünk neki, — szólt udvariasan.

— Jaj, drága egyetlen Borka nagysád, csináljon nekem is olyan ruhát, mint a Szőnyinek! Fizetek, amit akar, de úgy szeretnék a premieren a páholyomban pont abban a toiletteben megjelenni, mint a művésznő a színpadon! Nézze, elhoztam a sógornómet és az unokanővéretem, ők is maguknál rendelik ezután a holmijukat, — de tegye meg nekem, mutassa meg Szőnyi Böske ruháját!

A fiatal nő elmosolyodott.

— Sajnálom, nagyságos asszonyom, ezt igazán nem tehetem meg. De ígérem, hogy olyan toilette-et csinállok önnek, amelyet az egész nézőtér megcsodál. A magamfajta tervező nem is tudná kétszer megismételni ugyanazt a vonalvezetést, diszitést...

— Igen, hiszen tudom, hogy ön művésznő, — szólt sóhajtva és dühösen és hizelegve a vevő-hölgy. — Ezt az anyagot mutatták nekünk. Mit szól hozzá?

— Tegye le a kabátját, nagyságos asszonyom és sziveskedjék az ablakig lassan elsétálni...

A kis gömbölyű asszony szótfogadott, mint valami iskolás gyerek.

— Na és ez akarja a karcu, magas Szőnyi Erzsébet ruháját viselni! — mosolygott a figyelő Vera. — De micsoda nagy türelme van ennek a szép szőke lánynak! Vajjon mikor törődik itt velem is valaki?

— Ez az anyag nem a nagyságos asszonynak való! Tiszta ó-ezüst anyagot kap, fekete bársonyvirágos tüll-el. Az anyag most jött Párizsból, még senkisémet láttam. A ruha formája körülbelül ilyen lesz, — szólt a fiatal nő és már rajzolt, míg a három nő lélekzetét elfojtva figyelte keze járását.

— Ide egy nagy antik csatt kell, sok lilával és tűzpirossal. Bizonyára akad ilyesmi a családi ékszerek között, kár venni, mert nagyon sokba kerülne, ha az én ötvössémmel csinálnám...

— Akad majd, akad. No de mutassa... Olyan izgatott vagyok...

Vera, maga sem tudta: miért, hogyan, Magyar Margitra

gondolt, aki egy csésze kávé t vacsorázik évről-évre és egy ruhát visel szeptembertől májusig . . .

A hölgyek összebujtak a rajz fölött, amelyet letépvé kaptak kézhez, — és a szőke fiatal nő odament Verához.

— Beszélt már valaki nagysáddal? Mivel lehetünk szolgálátára? — kérdezte hüvösen.

— Kérem, én Morvai Borka kisasszonyt keresem, — szólt elfogódva Vera.

— Az én vagyok. És ön? . . .

— Strom Vera vagyok, Maklári Edit barátnője . . .

— Az én édes kis Diximé? Ez már más! Mivel lehetek szolgálátodra?

— Dixi irt, itt a levele; az a kívánsága, hogy neked is mutassam meg . . .

— Nagyon köszönöm! De mondd, kedves, nem hagyhatnád nálam holnapig? Most még öt ilyen néni vár rám, minden szobában egy másik, — keserves a munkám, látod kis lány, így kell dolgozni kenyérért. Ha tudnád, milyen fáradt vagyok! No de most felírom ide a címedet és holnap visszaküldöm a levelet. Igazán nagyon szépen köszönöm, hogy elhozta. Megmutathatom Oláh doktoréknak, tudod, Dixi Nórájának is?

— Ő már látta. Előbb hozzásiettem, aztán Komorékhoz és úgy ide . . .

— Nohát, micsoda kedves kis hordár vagy te! Remélem, találkoznak mi majd még Makláriéknál. Isten veled, kis Vera!

És máris ment vissza a nőkhöz, akik elragadtatással fogadták.

— Milyen szép, milyen ügyes ez a rajz! Zseniális! Nekem az tetszik, hogy csak egy ujja van és hogy elől rövid, hátul uszályos!

Vera nem hallgatta tovább a hölgyek áradozását és őszinte szájalommal a bájos, ügyes Borka iránt, sietett ki az előszobába.

Inas nyitott ajtót neki, de pont a küszöbön összeütközött két nővel, akiknek egvike elragadtatással üdvözölte.

— Szervusz Strom! Jé, te is itt dolgoztatsz! Mi most jövünk ide először, azt mondják gyönyörűen dolgoznak ezek, — igaz?

— Szervusz, Matt Tessza. Kezét csókolom, — szólt Vera, amint illik.

— Pá, kedveském. A kisasszonyka talán a Strom Verácska, igen? Már sok szépet hallottam magácskáról. No jöjjön vissza velünk egy kicsit, ha ismerőssel jövünk, talán nem nyuzzák le annyira az ember bőrét, — szólt kedvesen mosolyogva Mattné.

Vera éppen azt akarta mondani, hogy sietnie kell, haza, — amikor hirtelen eszébe ötlött: ezek elmondják Borkának, hogy vele találkoztak, ő megmondja, hogy Dixi levelét hozta, Tessza elkéri, Borka jóhiszeműen odaadja és abból micsoda sértődés lehet! Hiszen Dixi azt írja, hogy ne mutassák meg Mattéknak a levelét!

Nem tehetett egyebet, visszament velük a nagyszalonba, ahová az új embereket utasította az inas. Mert a cég régi, fontos vevőit intimebb kisebb szobákban fogadták a cég főnökei.

A nagyszalon tetszett Matténak.

— Milyen szép itt. Az ember azt hinné, privát helyen van. Nézd csak, Tessza, milyen jól drapérozták azokat a függönyöket. Ezt megjegyzem magamnak. Az ember ilyen helyen mindig tanul.

Végre odajött a cégfőnök és udvariasan megkérdezte Matténtől, hogy mit parancsol.

— Két elegáns estélyi ruhát akarnék látni, magamnak és a leánykámnak. Jobb ruhákat, koncertbe, Operába, mulatságokra.

— Igen, kérem, — szólt hidegen a főnök ur és olyan arcot vágott, mintha azt kérdezné: hogyan kerültök ti ide? De a rossz gazdasági helyzetre való tekintettel mégis kijelentette: „rögtön küldöm a tervező művésznőnket, hogy a ruhákat megbeszélje.“

— Micsoda utálatos fráter ez! És divatlapot vagy modellt nem is mutat! — botránkozott Tessza. — Ennek, úgy látszik, csak a bárónők számítanak!

— Ne törődj vele, Tessza, valamit majd ugysis mutatnak. Tudja, Verácska, mi tulajdonképpen nem is akarunk itt venni. Megnézzük, mi a divat és a mi olcsó varrónénknál megcsináltassuk. Nem, mintha rá volnánk szorulva, — hadd kopogtassam le: a Matt-szalámi prima, — azért, tudja, az ember ott spórol, ahol lehet. Azt hittem, ezek felvonultatnak egy csomó manikürt és az ember lenézheti a párizsi divatot.

Tessza felszisszent. A „manikür“ Nyékiékre, szerencsétlen, érdemtelen szerelmére emlékeztette. Tudta, hogy jó anyja a „mannequin“-ekről, a párizsi ruhabemutatókon szereplő próbáló kisasszonyokról olvasott az ujságban és őket nevezte az egyszerűség kedvéért manikürnek...

De végre jött Borka, gyorsan, szolgálatkészen, kis vázlatkönyvével, — és meglepődött, amikor meglátta Verát.

— Nini, visszajöttél? Kedves ismerősökre találtál?

— Igen, Verácska a lányom barátnője, iskolatársa, — kér-

kedett Mattné, míg Tessza elcsudálkozott: hogyan lehet az előkelő Strom Verának üzletben alkalmazott „pertu“ barátnője?

— Talán szintén a Dixi kompániájába tartozik? — kérdezte Borka. Több se kellett Mattnének! Rögton áradozni kezdett Makláriékról, a drága „főmérnökneről“, az ő barátnéjáról és beszélt és beszélt...

Vera gyorsan elkapta Borka vázlatfüzetét és az asztal alatt nagybetűkkel azt írta a fehér lapra: „Ne szólj ezek előtt egy szó se Dixi leveléről!“ Aztán Borka kezébe nyomta a könyvet. Az ránézett a lapra, elolvasta és áthajtotta a papirost.

— Dixi tulajdonképpen nekünk köszönheti szerencséjét, a mi házavató ünnepélyünkön hallották őt először zenei életünk kiválóságai, — szólt önérzetesen, csaknem gögösen Tessza. — És mondhatom, eléggé hálátlan volt velünk szemben... Bucuszonnát rendezett amerikai útja előtt és a mi családunkból csak a hugomat hívta meg.

— Olyan szüken voltunk az ő kis lakásukban, — szólt Vera, mintegy bocsánatkérően. De Tessza megvetően legyintett kezével: sokat is bánja!

Borka sejtette már, kik ülnek itt előtte! A híres Matték! A „zseniális“ Tessza! Csak ne volna annyi dolga, — milyen jól mulatna velük!

— Mit parancsol, nagyságos asszonyom?

— Estélvi ruhákat szeretnék látni. Magamnak valami komolyat, finomat, talán valami lilát vagy sötétzöldet gyöngykiparrással; Tesszának pedig valami habosat, halványrózsaszínt, ami nem gyürődik olyan gyorsan. Hallom, hogy a hattypurém megint divatos, mint lánykoromban — igaz?

— A nagyságos asszony barna fénves anvagot kap, két nagy himzett papagájjal, tompa arany oldalrészekkel...

— Borka kisasszony, türelmetlenül várja a művésznő! — szólt be a főnök a jobboldali szobából.

— Azonnal jövök, Kocsinszki ur, — szólt Borka és egy másik papírlapon tovább rajzolt. — A kisasszony tengerzöld francia túllt kap, apró ezüst rózsákkal, — ilyet!

Letépte vázlatfüzetéről a két rajzot.

— Tessék elgondolkozni a dolgon, mindjárt küldöm a főnököt, hogy az árakat tessék vele megbeszélni, — szólt Borka és letette rajzait az asztalra. — Ajánlom magam, hölgyeim. Szervez, kislány!

És ezzel bement a jobboldali szobába.

— Menjünk! — szólt Tessza. — Nekem nem tetszik ez a bolt.

— Jó, menjünk, — szólt Mattné. — Ezek olyan irigyek, hogy semmitse mutatnak az embernek!

— Ezt a kriksz-kraxot elviszem, ez ugysem ér semmitse, — szólt Tessza és Verának, szégyenkező nyugtalanságában nem volt kedve, ereje, hogy meggyőzze: Borka művészi tervező munkájának eltulajdonítása tulajdonképpen — lopás.

Alig várta, hogy megszabadulhasson Matték társaságától. De ez nem ment olyan könnyen. A kapuban még egyszer megállt Mattné.

— Mondja, Verácska, mit fizetnek maguk ezeknek ruha-fazonért? Mégis csak érdekel, hogy mit mernek ezek a népektől bezsebelni, ha még egy rendes divatlapot se járatnak . . .

— Nem tudom az áraikat, néni kérem. Az én ruháim otthon készülnek és csak a kabátokat csináltatjuk angol szabónál, — szólt Vera.

— Akkor tulajdonképpen csak látogatóba voltál annál a szőke nőnél, — szólt gögös fölényel Tessza. — Ki az?

— Morvai Borka, festő és iparművész, — szólt kellemetlenül Vera.

— Na, ha művésznő volnék, jobb foglalkozást is tudnék, mint szabók alkalmazottja lenni, — szólt megvetéssel Tessza.

— Mindenki úgy keresi meg a kenyerét, ahogy tudja, — szólt Vera.

— Vagy úgy, ha kenyérre kell neki . . . Pedig urilánynak látszik, — szólt gunyos ajkbiggyesztéssel Tessza.

— Kezét csókolom, nagyságos asszony. Szervusz, Tessza, — bucsuzkodott sürgősen Vera.

Sohasem mondta még néninek azt, hogy „nagyságos asszony“. De Tessza hengegése, rossz modora úgy kihozta sodrából, hogy jólelkű, egyszerű édesanyjának azt kellett mondania: nagyságos asszony.

NEGYEDIK FEJEZET.

A tizenegyórás tízpercben Matt Lenke átment a hatodikba és Strom Verát kereste. Azt mondták a lányok, hogy kint sétál a folyosón Magyar Margittal. Végre rájuk akadt az egyik ablakmélyedésben, valami fontos beszélgetésbe elmerülve.

— Bocsáss meg, Vera, ha zavarlak, de beszélnem kell veled és a következő tízpercben mi levonulunk a tornaterembe, — szólt félénken, de elszántan.

Vera bocsánatkérően nézett Margitra, aki rögtön magukra hagyta őket.

— Vera, te, — ugy-e irt neked Dixi?

— Irt, — szólt kelletlenül Vera.

— És nem mutatod meg nekem?

— Igazán nem tudom, most kinél van. Dixi több címet adott meg benne, olyanokét, akikkel nagyon jóba van. Nem tudom, egyáltalán visszakapom-e.

Ezt nyugodt lélekkel mondhatta, mert Borka még nem küldte el neki a levelet.

— Nézd, Vera, ne kerteljünk. A levél itt volt, te felolvastad a lányoknak, hiszen abból származott az a kalamajka. Egészen bizonyos, hogy abban a levélben rólunk is volt szó, még pedig nem valami hizelgő formában. Az ilyesmit kiérzi az ember a lányok beszédéből. Nem szóltam otthon semmitsem a dologról, de este anyám és Tessza felkiáltott: „a hamis kigyó!“ Az egyik rajz hátsó oldalára ugyanis az volt írva a te írásoddal: „Ne szólj ezek előtt egy szót se Dixi leveléről!“ Persze, most azután Tessza dühöng, Dixi jellemtelenségét emlegeti... Nem törődnek velem, — hidd meg, nagyon jól látom a testvérem rossz tulajdonságait. Azt is tudom, hogy a mi családunk nem olyan előkelő, mint a tiétek, — a műveltség nem honosodott meg nálunk néhány generáció óta, — az én szüleim egyszerű, dolgozó emberek, akik nekünk jobb életet szeretnének teremteni, mint amilyen az ő fiatalságuk volt. És én olyan vagyok, mint az édes apám. Nem is akarok többnek látszani, mint aki vagyok. De nézd, Maklári Editet nagyon szerettem. Soha még lányt úgy nem becsültem és szerettem, mint őt. És Edit mindig azt mondta, hogy ő is szeret engem. De most — most úgy látszik, mintha hamis volna, mintha ki-gunyolna, — és ez nagy csalódás, ez nagyon fáj nekem...

Csöngettek. A zsibongó élet hirtelen megszűnt a folyosón, a leányok egymást lökdösve tódultak be az osztályokba.

— Dixi nem hamis, — szólt gyorsan Vera, elkapta Lenke kezét és jól megszorította.

A német óra közben folyton rágondolt. Látta, hogy ez a kis Lenke nagyon szenved. Tudta, hogy az ő ügyetlensége és hencegése okozta neki ezt a fájdalmat. Ha ő nem hozza el az amerikai levelet az iskolába és nem olvassa fel az egész osztály előtt: akkor a pletykás lányok nem mondják meg Lenkének, hogy „rólátok is volt szó benne“, de hogy mi: azt el nem árulják... A Borka vázlatfüzetére irt sorokkal pedig ráduplicált ügyetlenségére... Tudta, hogy a következő szünetben nem beszélhet Lenkével, mert közvetlen csöngetés után párba állnak és lemennek a tornaterembe a lányok. Tehát tanítás után meg kell lesnie a kapuban...

Német óra után Magyar Margittal beszélt meg a dolgot.

— Te, ugy szégyenlem magam, — így szólt, miután elmondta az ügyet, — nem szeretek megbántani senkitse. Magam is önérzézetes vagyok és tudom, hogy milyen rossz: barátnőben csalódní. Ha csalódom valakiben, kisirom a szemem.

— Én bizony nem csalódom, mert nem is hiszek senkiben sem. Tudom, milyenek a lányok, — szólt fölényesen Magyar Margit. — Amikor te, Zsuzsa és Nelli tavaly olyan jók voltatok hozzám, megbocsátottam a világ összes lányainak kicsinyes, pletykázó, üresfejű, irigy viselkedésüket és most összel jó és kedves voltam mindegyikhez. De most már látom: te, Zsuzsa és Nelli kivételek vagytok, jellemesek vagytok, — a többinek az őszinteségében nem hiszek.

— Nem vagyok ilyen szigorú, mint te, — látod, nem is lehetek. Tudom, hogy néha meggondolatlanul mennyit árthat az ember lánytársának. Mondd, ezek után mit kezdhetek Matt Lenkével?...

— Őszintén kell vele beszélned. Meg kell mondanod neki, hogy Dixi őt szereti, nekünk beajánlotta, hogy az Önképzőkörben foglalkoztassuk, — de nővérét nem szereti, azt a fiut sem, aki hozzájuk jár és ezért nem akarja, hogy levelét megmutassuk neki, — szólt Margit.

— Igen, ezt kell tennem...

Alig várta az algebra-óra végét, hogy felöltözzön és leszaladjon a kapuba. Persze pont ma három perccel tovább maradt bent a tanár ur, — és mire Vera leért a földszintre, a portáséktól megtudta, hogy a tornateremből még csöngetés előtt kijöttek és hazamehettek a leányok.

No most mit csináljon? Hagyja azt a szegény Lenkét tovább

szomorkodni, kétségbeesni Dixi hűtlenségén, — hiszen éjszaka sem alszik ilyenkor az ember... Vagy — vagy menjen el hozzájuk?

Sohasem volt még náluk. Tesszát gyűlöli. Tegnap este megfogadta, hogy többé nem áll meg velük az utcán. De ma, — ma rossz a lelkiismerete a jó kis Lenkével szemben. És ő sem tudna az éjszaka rendesen aludni, ha nem intézi el ezt a dolgot. Ma már más a helyzet.

Megmondta édes anyjának, hogy neki ma megint el kell mennie, közvetlen zongoraórája után, Dixi ügyében. Stromné nagy zenebarát volt és nagyon szerette Maklári Editet. Beleegyezett tehát Vera szaladgálásába — a kis zongoraművésznő érdekében.

Nem valami jól érezte magát Vera, amikor odaért a Matt-féle kolbászárugyár elé. Hátha Tessza goromba lesz hozzá és kitasítja? Megérdemelné...

A diszes lépcsőházban felfelé haladva elhatározta, hogy Lenkéhez jött, vele akar önképzőköri dolgokról beszélni. Szerencséjére nem kellett hazudnia. Mari nyitott neki ajtót és amikor meglátta a jól öltözött fiatal lányt: megijedt. No csak meg ne tudja valahogy Tesszácska, hogy ő szalad el a mosogatástól ajtót nyitni és nem engedte ki Lujza szobaleányt. Kíváncsi volt Mari néni...

— Kezit csókolom, kisasszonyka! Vendégségbe tetszett jönni? Örülni fognak a mi kisasszonykáink! Igaz, Tesszácskának tanulási órája van a könyvtári szobában, de ha tetszik, kihívhatom onnan!

— Köszönöm, én Lenkéhez jöttem! Hol találom?

— Lenkéhez? Azt hittem, Tesszácskával tetszik egyidős lenni. Szólok már neki, kérem...

Egy perc múlva Lenke kíváncsian dugta ki fejét az ajtón.

— Vera, te vagy az? Szervusz, gyere be a szobámba! Ugy örülök...

És vitte be a vendéget.

— Csak egy percre jöttem, — szólta elfogódva Vera. — Kérem, csak egy órákor a kapuban, de ti ma korán jöttetek ki.

— Igen, Anna néni kiengedett előbb...

— Beszélnem kell veled. Egész őszintén elmondom neked a levélhistóriát, azután gondolhatsz rólam, amit akarsz...

És Vera megmondta, hogy Dixi Lenkét szereti; Tesszát és valami fiút azonban nem akarja sorsáról informálni: ezért irta

azt, hogy Lenkével barátkozzanak, meséljenek róla, de levelét meg ne mutassák Mattéknak.

— Látod, ennek örülök, — szólt Lenke. — Most legalább őszinték voltak hozzád te is, Dixi, is. Sajnálom, hogy a testvéreimet nem szeretik, pedig Tessza nem rosszlelkű. Kicsit boldos, meg aztán nagyon a fejébe szállt, hogy most jobb módban élünk, mint kisgyerekkorunkban. Még aztán mondok neked még valamit: Tesszának az a rögeszméje, hogy ti mindnyájan megvették bennünket, mert hentes az édesapánk. Tudod, hogy tavaly az osztályában sonkászsömlyének nevezték őt. Nagyon elkeseredett és ezért nem akar többé iskolába járni.

Verának eszébe jutott, — amire eddig sohasem gondolt, — hogy azok a leányok, akiket osztálytársnőik kigunyolnak: mennyit szenvednek emiatt. A legokosabb, legjobbszívű lányok is hallatlanul kegyetlenek azokhoz, akik nekik nem tetszenek és eszükbe sem jut, hogy így teljesen elvadítják őket.

A két leány nagyon összebarátkozott. Vera Lenke könyveit nézegette, és elmondta, hogy mit olvas. Lenke a hatodik után kereskedelmibe akart átmenni. Szeretett volna érettségizni és az egyetemre járni, hogy tanárnő lehessen, — de belátta, hogy jobb, ha a gyári elszámolást végzi.

— Tudom, hogy ezzel örömet okozok az édes apámnak, — szólt szeliden.

Valaki benyitott. Tessza volt.

— Á, — Vera? Micsoda kitüntetés! Ezt se reméltem volna soha, hogy te meglátogatsz bennünket!

— Önképzőköri ügyben jöttem Lenkéhez, — hazudott zavarában Vera.

— Sejtettem, hogy nem hozzám jöttél, — gunyolódott Tessza. — De azért bejöhettek hozzám, Teréz kisasszony rögtön elmegy. Megmutatom nektek, milyen szép könyveket nézegettünk!

A két leány utánament és ott, — a Verát is meglepő, érdekesen megvilágított gyönyörű könyvtárszobában — kedves, karsu, fehérhomloku, vékonyarcu, sima feketehaju nőt láttak, Korda Terézt.

Kezet fogott velük és Tessza rögtön előszedte könyveit, hogy tanárnőie tudását fittogtassa.

— Épp ezt a könyvet nézegettük, a mecénásról tanultam. Az iskolában sohasem hall az ember ilyen szép dolgokról, — szólt öreges fölénnyel.

— Hiszen ez a nagy Lyka! Karácsonyra, múlt esztendőben

ezi, a Művészet könyvét kaptam anyámtól, — felelte rögtön Vera. — Nagyon szeretem ezt a könyvet; azelőtt a Muther-t nézegettem, de nem tudok elég jól németül.

Tessza — elégtétellel vagy dühvel — látta, hogy Korda Teréz érdeklődve nézi Verát és aztán elbeszélget vele Firenzeről, amelyet mindaketten ismertek.

— Hogy henceg! — gondolta Veráról.

Pedig Vera igazán nem akart hencegni, amikor elmondta, milyen boldog volt, amikor egy hétig ott élhetett anyjával és hogy azóta érdeklődik a művészetek története iránt.

Azután elment Korda Teréz, a három leány ott maradt a nagy teremben. Vera körülnézett és őszinte elragadtatás hangján mondta:

— Milyen szép itt nálatok!

Ettől enyhült Tessza haragja. De azért még mindig bizalmatlan volt. És nem tetszett neki a másik kettő nagy barátkozása.

— Miért nem akartad, hogy Dixi levelét lássam? — kérdezte váratlan, hirtelen.

Vera elkészült erre a kérdésre.

— Nézd kérlek, Dixi az ő szerelmi ügyéről is irt abban a levélben és azt kívánta, hogy ezért csak a beavatottak tudjanak róla . . .

— Nahát! Dixi szerelmes! Ezt se hittem volna arról a szelid báránypárőről, a mamák kedvencéről, arról a komoly Kopár-tanítványról! Hiszen akkor épolyan közönséges teremtmény ő is, mint mi, — gunyolódott Tessza.

— Ezt Dixi sohasem tagadta. Mindig azt mondta, hogy ő éppen hogy jobban zongorázik, de különben csak olyan kislány, mint a többi, — így védte Lenke az ő visszanyert drága barát-nőjét.

— Hanem várj csak, Tessza! Neked van valami szerelmi ügyed! Mintha hallottam volna valamit harangozni, — a lányok azt mondták, azért nem jársz többé velünk, mert menyasszony vagy, — de még nem akarjátok a nyilvánossággal közölni eljegyzésedet . . .

Tessza fülég pirult.

— Kérlek, egész közönséges pletyka! Nem vagyok menyasszony, sem titokban, sem nyíltan, nem ismerek egyetlen fiatal-embert se, akihez feleségül mennék! Nagyon kérlek, ne ismételd meg többé ezt a butaságot és ha mástól hallod, cáföld meg a legerélyesebb módon! Ilyenek ezek a lányok, ha egyszer-kétszer

látják az embert valami tolakodó fiu társaságában, rögtön ráfogják: menyasszony. Ostobaság...

— Bocsáss meg, nem akartalak megbántani. Takács Zsuzsi azt mondta, hogy te magad mondtad meg neki, hogy valami nagyon előkelő fiatal embernek a titkos menyasszonya vagy. Mi lányok szeretjük a romantikát és szívesen elhittük Zsuzsinak ezt a kedves hirt. Csudálom, hogy nem mondott igazat, eddig nagyon becsületes gyerekek ismertem Zsuzsit...

— Mit gondolsz, Dixi romantikus ügye házassággal fog végződni? — kérdezte Lenke, hogy elterelje a szót iruló-piruló testvére „menyasszonyságáról“.

— Nem tudom, igazán nem sokat tudok a dologról magam sem, de hiszen Dixi még olyan fiatal és sokat kell még tanulnia. Azt írja, hogy fél Kopár Árpád szeme, illetve füle elé kerülni...

— Igazán nem tudom, minek az a nagy tisztelet és teke-tória Kapár Árpád iránt! Olyan ellenszenves az az ember! Az ember sohasem tudja, komolyan beszél-e, avagy gunyolódik. Semmi pénzért sem tanulnék nála!

Lujza szobalány szerencsére behozta a finom uzsonnát.

Tessza ép azt magyarázta Verának, hogy ő külföldre akar menni, valami finom nevelőintézetbe, „hogy elsajátítsa az igazán jó modort és a magasabb műveltséget“, amire Pesten igazán nincs az embernek alkalmá, — amikor váratlanul, fehér üzleti vászonkabátjában lila jumperje fölött, Matt mama jött be a szobába.

— Mit látnak szemeim? Verácska, személyesen? Igazán kedves, hogy eljött a lánykáimhoz. Ha hazamegy, szivecském, adja át üdvözlétemet az édes mamának, szeretném őt is megismerni. Tessza, fiam, azt jöttem megmondani, hogy vendégünk lesz vacsorára. Itt van a kálosi pusztáról a fiatal Kálosi ur. Apa száz disznót vett tőlük. Valami csudaszép hizlaldájuk van, tudja, Verácska, nem hiszem, hogy még két olyan hizlalda akadna az egész országban! És micsoda finom angol fajsértéseket nevelnek! És micsoda helyes, intelligens egy fiatalember ez a fiatal Kálosi! Sok iskolája van, meg is látszik a modorán, ahogy az kezét csókol az embernek! Meghívtam vacsorára, — nem tud valami jó előételt, Verácska? Maguk mit szoktak adni, finom vendégeknek?

— De anyám, majd tudja a szakácsnénk, hogy mit készít sen, — röstelkedett Tessza.

De Vera kedélyesen fogta fel az ügyet.

— Talán fehér halat, mayonnaise-zel, néni kérem, vagy karfiolt, vagy töltött tojást, vagy sonkát aszppikkal...

— Nahát, milyen okos ez a kislány! Persze, azt fogok csináltatni: halat, — örvendezett Matt mama. — De micsoda jó gazdasszony ez a Verácska! Nem is merem meghívni vacsorára, mert a Kálosi fiu az én lányom helyett magába fog beleszeretni!

— Köszönöm, kedves néni, de el sem fogadhatnám a meghívást, mert már ugyis mennem kell, — szólt Vera és felállt elbucsuzni.

— Ugyan, maradj még! Nem is tudom, mit akar, anyám, azzal a disznókereskedővel! Csak nem képzeli, hogy komolyan beszélek vele? — botránkozott Tessza.

— No, majd te is másképp beszélsz, ha meglátod! Pá, kedveském, megyek vissza, az — irodába. Tiszteletemet odahaza.

Matt mama elment és Vera elbucsuzott a leányoktól. Meghívta őket, — tulajdonképpen csak Lenkével akart együtt lenni, de tudta, hogy az érzékeny kis lányt nagyon megbántaná, ha testvérét tovább is mellőzné. Meg aztán: egészen mulatságosak Matték az otthonukban...

Tessza elkeseredetten panaszkodott hugának, amikor magukra maradtak.

— Nem értem anyánkat! Végre egyszer komolyan veszik az embert a finom körök, befogadják, látják, hogy az ember műveltsége különb az övékéénél, a berendezésünk is elkápráztatja őket, — és akkor anya egy olyan disznókereskedő emlegetésével lerontja az egész hatást...

Lenke vállát vonogatva, bement a szobájukba: tanulni. Jól esett neki Vera látogatása.

Nyolc órakor feljöttek szüleik és csudálkoztak, hogy Tessza „nem öltözködött fel“. Kockás sötét háziruhájában, kis fehér gallérral, dacos ábrázattal járt-kelt.

— Olvashatnék. Minek jön az a disznókereskedő, — dörögött, zsörtölődött, miközben körmét fényesítette.

Csöngettek. A vendég megjött. Szülei bent, a „könyvtárszobában“ fogadták. Lenke is bement hozzájuk. Tessza még mindig várt.

Egyszerre anyja felrántotta szobája ajtaját.

— Tessza! Miért nem jössz be hozzánk? Kedves vendégünk is itt van már! — szólt rosszul leplezett haraggal Mattné.

— Dolgom volt, — szólt unott arccal az ifju hölgy és eloltotta a villanyt és bement a könyvtárszobába. Meglepedt, mikor egy nála két fejjel magasabb, karcsu, jól szabott, fekete ruhás

fiatalember mosolyogva hajolt meg előtte. Nem ilyennek képzelte a disznókereskedőt.

— Kálosi László vagyok. Mondja, magának még ilyenkor este is dolga van? Talán érettségire készül, mint az én hugom?

— Koromnak megfelelően még csak a hatodikba járhatnék. Különben is szakítottam az iskolai beosztással. Itthon tanulok, szólt Tessza fölényesen, de mégsem olyan fölényesen, mint ahogy szeretne volna.

— És mit tanul? — kérdezte az ifju, amikor már egymás mellett ültek a kis dohányzóasztalnál és Mattné a „vacsora után nézett“.

— Ó, azt, ami legjobban érdekel: művészetek történetét, irodalmat, szóval megszerzem mindazt, ami az általános műveltséghez, a magasabb műveltséghez szükséges.

— Érdekes! És valami gyakorlati pályára egyáltalán nem készül? A nővére se? — kérdezte a vendég és szürke szemei gúnyosan belenevettek Tessza megbántott, méltatlankodó ábrázatába.

— A hugom egyelőre gimnáziumba jár és a hatodik után átmegy a kereskedelmibe. Igazán nem tudom, hogy minek . . .

— Igazán nem tudja? Hát annak, hogy apjuknak ebben a szépen fejlődő nagy üzemében segítségére legyen . . .

— Van nekünk irodakisasszonyunk odalent, — szólt vállát vonogatva Tessza. — Egyébként nem értem, ön miért kérdez ki engem úgy, mint valami vizsgálóbíró . . .

— Ó, bocsásson meg! Tudja, én kint tanultam külföldön, főleg Németországban és ott azt láttam, hogy a lányok, épügy mint a fiuk, bent dolgoznak apjuk üzemében, ha van saját üzeme . . .

— Mit képzél? Hogy majd lemegyek a gyárba vagy a füsttöldébe kolbászt tölteni? Én? — méltatlankodott az ifju hölgy.

— Persze, hogy maga. A maga helyén valami jó külföldi vagy hazai konzervgyárban kitanultam volna a szakmát és apámnak nagy segítségére volnék újabb kolbászfélék meghonosításánál, — szólt a legnagyobb nyugalommal a fiatalember.

Tessza dult-fult dühében.

— Mondja, — szólt nagyon mérgesen vendégükhöz, — mondja, magának is külföldön kellett megtanulnia a disznóhizlalást?

— Hogyne, — nevetett a fiatalember. — A disznóhizlalást is, a takarmány termelést is, — egyáltalán az egész birtokunk helyes, szakszerű kihasználását. Apámnak ezerholdas bérlete és

háromszázötven hold saját földje van, — tudja, ahhoz érteni kell! És én sok mindent megtanultam odakint, — a nemeztgazdaságtan doktorává is avattak, például.

Tessza az ajkába harapott. Ez a „disznókereskedő“ mégsem olyan közönséges disznókereskedő. Szomoru szerelme, Nyéki Kárcsi sem volt annyira „földbirtokos“, mint ez a goromba, gunyos fráter. Igazán, — igazán fölvehette volna a világoskék kisestélyi ruháját, — talán azért ilyen „arrogáns“, mert egyszerű háziruhájában látja...

Szerencsére Mattné — sugárzó arccal — a hal nagyszerűen sikerült — vacsorához hívta őket. És Tessza csudálkozva látta, hogy ez az „undok fráter“ nagyon kedves is tud lenni. Például csuda nagy tisztelettel beszélt Matt urral. Azt mondta, hogy édesapja a legnagyobb dicséret hangján emlékszik meg róla: micsoda nagy üzemet teremtett kicsi boltjából, milyen sok embernek ad munkaalkalmat, mikor manapság ez kell leginkább... Azért is dicséri apja, mert nem tartozik a háborus gazdagok közé, — soha senkit meg nem károsított, jó árut adott mindenkinek. Amíg beszélt, Matt Ferenc és neje belepirultak dicséretébe, Lenkének ragyogott a szeme, Tessza pedig elgondolkozott: így is nézheti az ember apja működését? Ilyen tiszteletreméltónak is láthatja? Hiszen az jó, nagyon jó...

Lenkével is eltréfált a vendég, kis hugáról mesélt neki, aki a birtokukhoz közeleső város fiugimnáziumának rendes hallgatója és most érettségire készül. Szeretné, ha a lányok alkalmilag megismerkednének vele...

— Hogy hívják? — kérdezte Lenke.

— Juliskának, — felelte a fiatal ember. — Ugy-e, helyes a neve? Ő maga is kedves, természetesen fruska, nagyon jó pajtásom. Különben — és ezzel a ház kisasszonyához fordult, — különben magának meg mi a rendes neve?

Tessza csudálkozva nézett rá.

— Tesszal Hiszen hallotta! — szólt önérzetesen.

— No, de ez csak nem név! Azt kérdeztem, hogy mi a rendes neve?

— Azt hiszem, ez elég rendes név, — szólt a név viselője és sértődötten felhuzta az orrát.

— Tudja mit, Kálosi ur, Teréznek hívják őt, szegény boldogult Tercsi nővérem volt a keresztanyja, — szólt Matt ur, aki unta a vitát. — Persze, a mai modern kisasszonynak az ilyen egyszerű, rendes név derogál. Tízéves korában kijelentette, hogy

neki Tessza lesz a neve. Az ember nem akar veszekedni minden csekélységért, hát ráhagytuk: legyen Tessza.

Matt Ferenc már evek óta nem vágott ki ilyen hosszú beszédet a családi asztalnál. De most, Kálosi Laci társaságában nagyon jól érezte magát és szívesen beszélt.

— No és magának nem tetszik jobban a Terka, mint a Tessza név? — kérdezte a fiatal ember és belenevetett a kipirult arcba, amely véstjósító tekintettel fogadta az ő gunyosan kedves pillantását.

— Nem! — szólt dühösen Tessza, hátratolta a székét, felugrott és rohant ki az ebédlőből, be a szobájába és az ajtót jól becsapta maga mögött.

Még csak a hust ették.

— Megbolondult ez a lány? — kérdezte Matt ur.

— Nagyon ideges szegényke, — mondta mentegetve lánya viselkedését Mattné, de magában azt gondolta: „megpofozom!”

— Megyek és visszahívom, — szólt Lenke.

— Itt maradsz! — szólt az édesanyja.

— Jaj, de szégyenlem, hogy megzavartam ennek a kedélyes vacsorának a hangulatát! Igazán, csak tréfáltam a kislánnyal, nem tudtam, hogy ilyen érzékeny, — röstelkedett Kálosi László. — olyan biztos fellépésű, akaratos leánynak látszott, azt gondoltam, bátran ugrathatom, föl se veszi...

— Nagyon is finomlelkű, — szólt Mattné.

— Bolond, — szólt Matt Ferenc.

Lenke nem szólt egy szót se. Ismerte testvérnénjét. Tudta, hogy mikor szokott megbolondulni.

A fekete kávé a könyvtárszobában itták meg, úgy hogy Tessza az ő szomszédos szobájában minden szót meghallott, amit azok beszéltek.

Kálosi Laci külföldi tapasztalatairól mesélt Matt Ferencnek. Leírta egy nagy konzervgyár berendezését, elmondta, hogy egyik barátja belépett oda munkásnak és még most is ott dolgozik.

— Az szintén jómódu fiatal ember? — kérdezte Mattné elcsudálkozva.

— De milyen gazdag gyerek! Igaz, hogy német és szüleitől tanulta meg, hogy aki a munkát nem tanulta meg alaposan, inaséveiben, segédkorában keservesen dolgozva, az nem is viszi semmire... Azelőtt én is kényelmesen éltem, nyolc órára mentem ki a földre. Most már tudom, hogy nagy ára van annak, ha öt órakor még nem látott kint senki. Apám nyugodtan alhat hatig, tovább ő se bírja ki az uri életet.

— Bolondok! Bolondok! — mormogta bent a szobájában dühös Tessza.

Tíz órakor elment a vendég.

Mattné dörömbölt a lányszoba ajtaján, amely végre kinyílt. Összekuporodva ott ült Tessza a diványon.

— Nyitod ki? Mit affektálsz? Rád fér még egy kis tanulás! Egész Pesten nem találsz még egy ilyen fiatal embert. Persze, a Karcsi, az a hazug fráter, az tetszett neked!

— Ne veszekedjete! Jó'jcaját, — szólt Matt ur és aludni ment.

Lenke még egyideig rakogatott szobájukban.

Mattné is megunta a zsémbeskedést. Tessza nem szólt egy szót se. Amikor magára maradt a hugával és bebujt az ágyába, minden dühét, keserüségét kiadta abban a két szóban, melynek értelmében maga sem hitt:

— Undok disznópásztor!

Lenke nem tiltakozott. Belemosolygott paplanába.

* * *

Másnap délelőtt tíz óra felé gyönyörű ciklamente hozott Matt Tessza kisasszonynak egy kis sápadt virágáru slány. Két kinyílt rózsaszínű virág körül rengeteg bimbó... Mari és Lujza ott álltak Tessza mellett, — anyja a gyárban volt, Lenke az iskolában — és így nem sokat teketóriázhatott a kisasszony. Sejtette, — dehog: tudta! — hogy ki küldte a virágot.

Gazdag borralalót adott a kislánynak, aki gyönyörködve nézett szét a fehérbutoru, rózsás faló szobában.

— Erre menj le, kislány, — szólt Mari és kint a konyhában jó nagy karéj kenyeret és az esti vacsora kis husmaradványát nyomta a kezébe.

Tetszett az ügy Marinak. Mattné reggel elmondta már a konyhában: ki volt a vendég.

— Gondoltam mindjárt, hogy ez valami jóféle fiatal ur, egészen más volt a köszönése, mint annak a fránya Karcsi ifiurnak, — szólt a szigorú kritikus Mari.

Tessza pedig gondolkozott, megnézze-e a levelet... Talán okosabb, elegánsabb lett volna visszaküldeni... De nem volt kedve hozzá. Az ember nem kap mindennap virágot fiatalembertől...

Négyszögletű, komoly férfi névjegyén ennyi volt:

„Sok röstelkedéssel, baráti kézzorítással

Kálosi László.“

— Baráti kézszerítés! Hogyisne! Velem ő nem barátkozik, majd megmutatom neki! Mintha nem is irhatta volna azt, hogy „kézcsókkal“ Eléggé nagy lány vagyok ahhoz, hogy finoman bánjon velem, és ha ahhoz nincs kedve, akkor ne is kerüljön többé a szemem elé! — így dohogott Tessza.

Aztán fogta a ciklament és ide tette, oda tette, hogy meglássa: hol „érvényesül“ legjobban. Kár, hogy Strom Vera nem látta.

Amikor ebédre feljöttek szülei és Lenke és valamennyien gyönyörködve megszemlélték a pompás, gazdag házukban oly ritka virágot, — Tessza műközőnyel kijelentette:

— Majdnem visszaküldtem a virágot annak a neveletlen fráternek. De meggondoltam, hogy revanzsul a vacsoráért küldi és maguk miatt elfogadtam . . .

— Még csak az hiányzott volna, hogy visszaküldd! — mordult kedvenc leányára Mattné.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Dixi megjött. És barátnői megállapították, hogy bár látszólag még mindig a régi Dixi — kedves, szerény, jókedvű, — azért mégsem egészen az, aki volt. Mintha megnőtt, megszépült volna, — olyan biztos a modora, beszéde, hogy mindenki meg kell érezze: ez a kislány „valaki“. Ez megszokta, hogy sokan figyeljenek arra, amit csinál, amit mond. Lépése, fejtartása más, mint régen; máskép nyujt kezet, máskép hajol meg.

Makláriék nem mentek vissza régi lakásukba, amelyet most már végkép megtartott magának Oláh Gábor és Bányai Nóra rendelőhelyiségül. Cserébe ők vettek Makláriéknak Budán, a Margit-körut közelében csinos, háromszobás lakást, kertre nyíló ablakokkal, sokkal kisebb házbérrel. Az Amerikából hozott pénzzel módjukban volt új otthonukat szépen rendbehozatni: fehérre meszelt falain sok régi himzéssel, tányérral, néhány szép képpel, metszetekkel valósággal rámosolygott a vendégekre.

Dixi, alighogy megjött, jelentkezett Kopár Árpádnál.

— Na, megjött a művésznő, — szólt kicsit tréfás, gúnyos hangon, de azért nagy örömmel Kopár Árpád. — Nézzük csak: megnőtt? Kicsit. Aztán hogy izlett a siker, jól? Nem maradt soha egy kis fanyar utóíze?

— Dehogy nem, tanár ur, kérem. Gyakran. Olyankor, amikor nem voltam megelégedve magammal, amikor rosszul játszott-

tam, az emberek örülten tapsoltak, én pedig a tanár urra gondoltam, hogy megszidna, ha hallotta volna a játékomat...

— Bravó, jól van ez így, Maklári Edit, ezt szeretem. Mindig csak elégedetlenkedni önmagunkkal, — a tömeg hódolatával csak a pénz kedvéért törődni, — és azokhoz mérni a tudásunkat, akik tudnak: így haladunk a becsületes, tiszta művészet felé. Sejtetem, hogy magában nem fogok csalódní: maga jó, igazi művészanyag. Most pedig játszon...

És Dixi, aki oly sok amerikai, zsufolásig megtelt hangversenyterem díszes közönsége előtt fölényes-bátran hajolt meg, — most itt, régi iskolájában mestere új növendékei előtt lámpalázzal ült le a zongoraszékre. De már az első taktus után magára eszmélt: Kopárnak játszik, meg kell szolgálnia a beléje helyezett bizalmat. És úgy játszott, ahogy eddig még nem tudott. Beethovent játszott, — és utána Brahmsot. Az új Kopár-tanítványok, fiuk, lányok, kiválasztottak, tehetségesek valamennyien, álmélkodva hallgatták. És Kopár odaállt melléje és amikor elhallgattott, atyás szeretettel simogatta meg a haját.

— Jól van, kislányom. Tudsz.

Dixi lehajtotta fejét.

— Ezután hetenként egyszer feljársz hozzánk. Szívesen lát majd az asszonyom is. Szerdán muzikálunk, gyere fel vacsorára.

Makláriné örömmel, büszkeséggel hallotta, hogy Kopár tanár zeneestélyeire hivatalos az ő leánya. Tehát befogadják maguk közé a kis Dixit a legkomolyabb magyar muzikusok.

Most már nyugodt volt Makláriné és soha nem ismert megelégedettséggel — mert még boldog fiatal asszony korában is voltak türelmetlen, elérhetetlen vágyai — látott hozzá lámpaernyői készítéséhez. Finom, nyugodt, harmonikus hatású lámpaernyők kerültek ki a keze alól.

Barátaik megrohanták őket.

— Eljöttök hozzánk! Hozzánk is! Dixit mindenki ismerni akarja! Estély lesz nálunk a tiszteletetekre! Ugy-e meséltek majd Amerikáról, az utról, Dixi sikereiről? Csak nem vagytok olyan önzők, gőgösek, hogy most elzárkóztok előlünk?

Igy szóltak az emberek. És ha magukra maradtak, Makláriné és a leánya, Dixi odabujt anyjához és panaszkodott:

— Nem hiszik el nekünk, hogy mi azt tanultuk meg ott kint, hogy rengeteget kell dolgozni, jókat kell aludni és a vasárnapot kint kell eltölteni a szabadban. Nem hiszik el, hogy a fiukkal pajtáskodva, jókedvűen kell barátkozni és nem kell minden buta kis gyerekszerelemből tragédiát csinálni. Mind azzal szeki-

roznak, hogy elpártoltam hűtlenül Német Gézától, — pedig én nagyon szeretem őt, te tudod, ugy-e anyám, — de nem sírok, soványodok le azért, mert ő lakásra, berendezkedésre való pénzt keres Jávában. Tudom, hogy ő is szívesen beszélget, táncol szép angol nőkkel — és azt írta, hogy én is csak mulassak, barátkozzak rendes, okos fiukkal. Ezek a pesti kis lányok nem tudnak, vagy nem akarnak olyan józanok lenni, amilyenek ma lenni kell. Tudod, anyám, elhatároztam, hogy ha te megengednéd: összehívnam egyszer nálunk az ismerős lányokat és mesélnék nekik az amerikai életről — a lányokérról.

Makláriné szívesen beleegyezett a dologba. Dixi beszélt Strom Verával, aki óriási mimózacskokkal jelent meg nála és nagy örömmel hallotta tervét.

— Arról is beszéllek majd, micsoda bolondság például ez a te nagy csokrod. Ez sok pénzbe kerül, te magad még egy vasat se keressz, tehát jóanyádtól kellett kéréselned az árát. Látod, egy szálnak nagyon megörültem volna, mert az szép, meleg hangulatot ad a szobámnak és nem kerül sok pénzbe. De egy ekkora csokrétá!?! Azért, mert jól zongorázok, még nem kellett volna így felvonulnod!

Vera elpirult. Édes anyja csakugyan azt mondta: „minek?” és nagyon kelletlenül adott neki pénzt a virágra. De ő, Vera, ugy rajongott Dixiért!

— Kétségbeejtően józanná váltál Amerikában, Dixi. Nem ismered el a lelkesedés, a rajongás jogát? Ha a művészetednek nem volnának bámulói, nem indulhattál volna és soha többé nem indulhatnál újra hangverseny-köruttra...

— Az más! De te csak nem a zongoraművésznőhöz jöttél el ide, hanem Maklári Dixi barátnődhöz, akivel Komoréknál ismerkedtél meg, angol órán és aki épolyan fiatal lány, mint te. No még ez egyszer megbocsátok, de máskor ne jöjj hozzám ilyen nagy csokorral, — szolt Dixi.

Verának elégtételéül szolgált, hogy a Dixi által rendezett „megbeszélésen” minden leány nagy csokor virággal vagy nagy doboz töltött csokoládéval jelent meg. Lenke is. — sőt: Tessza is. Mert Vera őszintén, becsületesen elmondta Dixinek a levele körül támadt mindenféle kavarodást, a Matt-lányok érzékenységét és így kölcsönösen megállapodtak abban, hogy Lenkét meghívják és megmondják neki, hogy Tesszát is elhozhatja, ha el akar jönni.

A jólelkű Lenke persze ugy adta át az üzenetet néniének, hogy őt, Tesszát várják és szép lesz tőle, ha a hugát is elviszi.

— Na, végre megjött az eszük, — szólt rendes szokása szerint igen leereszkedően, de azért boldogan Tessza. — Végre belátják, hogy bátran barátkozhatnak velünk. Ha akarod, te is eljöhetsz ...

Igy történt, hogy Makláriék középső, legnagyobb szobája öt órára megtelt leányokkal. Néhány zeneakadémiai társnőjét is elhívta Dixi, Magyar Margitot is, — Vera kívánságára —, azután Mátrai Sárrikát, Kárász Violát és két „új“ leányt, akik Márta nénihez angol órára jártak. Amikor az összes meghívottak ott voltak, Dixi kis ezüstkanállal csöngetett egy vékony poháron és beszélni kezdett:

— Kedves lányok, ti, talán jogosan, nagyképűnek mondtok engem, amiért idehivtalak és arra kérlek benneteket, hogy meghallgassatok. Elvégre az, hogy az ember néhány hetet töltött Amerikában: még nem jogcim arra, hogy bölcsőbbnek higye önmagát kortársainál. De lássátok, lányok, belőlem nagyon kivánczozik a mondanivaló. Ismerem a ti életeteket, a magamét és most láttam, hogy másfajta lányok is vannak. Nekem most már vannak „tapasztalataim“ és azt hiszem, kötelességem veletek szemben, hogy beszámoljak róluk.

— Minden rendes amerikai leány dolgozik. Pályát választ, kiképezi magát, állást és pénzt keres. Ha nagyon gazdag, akkor valami luxus-foglalkozást választ, — vagy apja vállalatában vesz részt, — vagy megfelelő tanulmányok után szociális munkát végez. Tehát: dolga van, nem él tétlen életet. A leggazdagabbak közül a legléghábbak is sportolnak legalább, hogy alaposan kifáradjanak. Van, aki sok pénzével valami tudományos vagy népjóléti intézetet alapít, — úgy, mint nálunk Brunswik Teréz grófnő az első óvodákat, — és maga is annak szenteli idejét.

— Gyerekek, ne utáljátok, mert ilyeneket mondok. De én igazán jót kívánok nektek! *Nincs jobb, mint dolgozni.* Tanuljatok meg valamit rendesen, akkor boldogultok. *Dilettánsok ne legyetek!* Ne kezdjétek tizfélébe. Jól meggondoljátok, hogy mit tanultok és aztán tartsatok ki a választott foglalkozástok mellett. Még akkor is, ha kezdetben nagyon keservesen boldogultok.

— Mindenféle képet, ujságot hoztam magammal, megjelöltem azokat a cikkeket, amelyek különböző újabb női foglalkozásokat irnak le. Ezeket szívesen mutatom meg nektek és vasárnap délután ilyen megbeszélésekre szívesen látlak titeket. Az egyik fiatal amerikai nő például „Ajándék-bolt“-ot rendezett be a lakásán. Biztos izlésével olcsó, hasznos és dekoratív dolgokat gyűjtött össze és ha ismerősei valakit meg akarnak ajándékozni:

felkeresik őt, jellemzik a megajándékozandót, szokásait, lakását, körülményeit és ő tudja, mit küldjön neki... Azután a titkári állásra is sok amerikai leány készül, erre külön tanfolyamok vannak a nagy liceumokban. Akik ipari pályára mennek, esténként népszerű tudományos előadásokat hallgatnak és ezeken a szabad egyetemeken bizonyítványt is kapnak; lelkiismeretes, komoly munka után tehát az ipari pályán lévő leányok is hivatkozhatnak képzettségükre.

— Nem akarlak benneteket tovább untatni, — de remélem, hogy ezt a szólásformát nem is veszitek komolyan és hogy *nem untattalak* benneteket, lányok. A hajón elhatároztam, hogy felrázlak titeket. Vasárnaponként rendezünk kirándulást, hívjunk fiukat, vigyünk elemózsiát, — tetszik nekem az amerikai fiuk és lányok pajtáskodó barátkozása. Ezt is meg kellene tanulnotok, a régi unalmas, titkolódzó, érzelgős udvarlás helyett. No, de most aztán nem is beszélek többet, látom, anyám nagyban integet, most majd eszünk és ti szidhattok, — pedig ez volt első beszédem a nyilvánosság előtt, ugynevezett szabad előadás és remélem, hogy egy kicsit felráztalak titeket!

A leányok tapsoltak, éltették Dixit, nevetgéltek, — azonban mindegyiket felizgatta ez a nyílt, bátor beszéd, amelynek hatását így leírva, el sem lehet képzelni. Lehet, hogy idősebb nő, tanárnő nem markolta volna úgy meg őket, mint saját kortársuk, a művésznő-Dixi, aki nem akart „prédikálni“ nekik... Hanem látta zavaros, határozatlan, bántó kapkodásukat, — sajnálta őket és segíteni akart nekik abban, hogy rátaláljanak a maguk útjára.

Amíg csak úgy „gyalog“, tehát nem megterített asztal mellett szendvicseket ettek, Dixi beszédén rágódtak, hangosan beszélgettek és Makláriné a következő megjegyzéseket hallotta meg, amíg a nagy tálcával kínálgatva ide-oda járt:

— Jé, így is lehet? Hogy nem ád az ember teát?

— Könnyen küldheti az embert ipari pályára, aki maga művész!

— Ha már dolgozok, azt akarom, hogy megfizessék a munkámat. És nem fizetik meg!

— Ugyis férjhez megyek, miért vesződjek!

— Ha agyonütnének, sem tudnék valami foglalkozást választani...

— Manapság örül az ember, ha rendesen öltözködhet, nem-hogy még külön tanítást kérjen a szüleitől, — a hatodik után!

— Szegény kis Dixim, — gondolta Makláriné. — Ő azt hitte, befolyásolhatja ezeket a leányokat...

Dixi maga is érezte, hogy szavainak nem volt meg a várt hatása. A leányok úgy hallgatták meg szavait, mintahogy zongorajátékát hallgatták volna: a legszebb Beethoven-szonatát is — tisztelettel, de kicsit értelmetlenül... Ez fájt neki addig, amíg olyan irányból nem kapott elégtételt, melyből legkevésbé várta volna...

Tessza jött oda hozzá. Kipirult arccal, dacos ellenállását leküzdve, szólt oda zongoratanitónőjéhez:

— Te Dixi! Mit csinálna Amerikában egy olyan lány, mint én?

— Mit értsz egy olyan magadfajta lány alatt? — kérdezte vizsgálóbírói pontossággal Dixi. — Épp olyan szépet, okosat, műveltet vagy gazdagot, mint te vagy?

— Ne gunyolódj, kérlek. Azt gondolom, hogy olyan lány, akinek az apja afféle üzemet vezet, mint az én apám: hogy ez mit tenne...

— Az elvégezne valami konzervkészítési tanfolyamot, — tudtommal ilyenek már Németországban is vannak, — aztán belépne apja gyárába, ott kísérletezne új eljárásokkal, feldolgozásokkal: szóval, hasznos munkát végezne, amelyért apja szívesen fizet neki. Vagy pedig átvinné a kereskedelmi rész felügyeletét, új összeköttetéseket szerezne, ötletes reklámmal, külföldi levelezéssel, a régi vásárlók számontartásával lendítené fel az üzletet. Ezt tenné egy amerikai leány... És ha még okos is és jólelkű: akkor a gyár alkalmazottainak szociális helyzetére is érdeklődnék lakás és egészségi viszonyaikat tanulmányozná, a kicsiket napközi otthonokban elhelyezné, a tehetségesek útját egyengetné. Amint látod, Amerikában sokat dolgozhatnál, — szólt mosolyogva Dixi, de rögtön elkomolyodott, amikor Tessza válaszát meghallotta:

— Ha akarom, itt is megtehetem. Talán meg is teszem...

És jól megrázta Maklári Edith kezét.

Kárász Viola odajött hozzájuk.

— Te Dixi, mit gondolsz, érvényesülnék-e én mint mozi-színésznő Amerikában?

— Ha itt nem érvényesülsz, akkor ott még kevésbé. Ti itt a színházi lapokban azt a rengeteg amerikai, hollywoodi csillagot látjátok és azt hiszitek, hogy ott mindenkit szerződtetnek, aki csinos. Pedig ott is bizonyára százezer nő jelentkezik hiába, amíg egyet alkalmaznak. Hanem tudod mit, ha nyáron meglátogatnak newyorki barátaim, akik közül az egyik, Phil Butler most a film-

szakmába megy át az egyetemről, — akkor megismertettek velük és kikérdezheted őket a lehetőségek felől . . .

— Köszönöm, drága aranyos Dixim, addig most már reményteljes szívvvel gyorsírok, gépelek, — hálálkodott Kárász Viola, aki tulajdonképpen rendes, kötelességtudó, helyes leány volt, — de amióta két év előtt valami jótékonycélu, műkedvelő előadáson nagy sikerrel szerepelt: azóta nagy művésznőt látott elnyomva magában. Szavalni tanult, de amikor a Sziniakadémián felvételre jelentkezett, raccsolása és nyugtalansága miatt elutasították. Most azután a mozzsinésznői pálya vonzotta; kijelentette, hogy a darabokban szereplő nők semmivel sem szebbek, mint ő. Hogy egyéb tulajdonságokat is megkivánnak és hogy mik azok a tulajdonságok: azt Viola nem tudta. Félreismert tehetségnek hitte magát. Valami ilyesféle ígérlet, biztatás, mint most a Dixié: megint megnyugtatta; reménykedve — írogépet.

Azok a leányok, akik kész programmal élték életüket, akik zenetanárnők akartak lenni, vagy egyetemre menni, mint Magyar Margit, — azok Dixitől nem kaptak egyebet, mint helyeslést: jól teszik, hogy kedvük, tehetségük szerint választottak életpályát. De Strom Vera például — szégyenlette magát, mert ő eddig igazán nem gondolt semmiféle komoly munkára . . .

— Hát én meg mit csináljak? — kérdezte durcásan. — Semmihez sincs tehetségem, semmihez sem értek, otthon mindennel ellátnak, üzletünk nincs, földünk sincs, összeadni nem tudok, kivonni nem tudok, helyesírásom nem megbízható, mozzsinésznőnek nem vagyok eléggé mozgékony, — no bölcs kádi, Dixi öreganyám, mit tanácsolsz?

(Titokban elárulom, hogy Verának ezt a keserves kitörését Dixi sugallmazta: szüksége volt rá.)

— Hja, te nehéz eset vagy, világszép Vera. A régi világban azt mondták volna: menj férjhez, — szólt nevetve a „bölcs kádi“. — De ma már ezzel nincs elintézve az ügy, mert hátha pont asszonykorodban szorulsz valami kenyérkereső munkára!

— No akkor inkább férjhez se menjen az ember! — szólt hevesen tiltakozva Mátrai Sárka.

— Miért ne? Lehet, hogy a férj megbetegszik vagy bármi okból elveszti állását, — szólt szigorúan Magyar Margit. — Akkor bizony az asszony kötelessége, hogy megszerezze a szükséges jövedelmet. Én nem is lennék a felesége az olyan embernek, aki nem engedné meg, hogy épügy dolgozzak, mint ő és épügy hozzájáruljak a háztartás költségeihez, mint ő.

— Az erkölcsbíró! A kis puritán a mellényzebben! Csak

lesse, amig valaki őt elviszi! Miért, Gát Jóska hajlandó volna, — így gunyolódtak a leányok, még azok is, akik ma látták először a simahaju, kékruhás, fehérgalléros Margitot, a „született tanárnőt“. Dixi látta, hogy jó lesz véget vetni ennek a tanulságos, de csöppet sem épületes vitának.

Látta, hogy *igy* nem lehet megoldani a lányok pályaválasztásának kérdését.

Belátta, hogy mindenkinek egyedül kell megtalálnia az utját.

— Gyerekek, zárszó jogán csak azt mondom, hogy Verának is kell dolgoznia, de — mint vállalkozónak. Neki munkát kell szereznie, munkaalkalmat teremtenie az olyan leányok számára, akik nála sokkal szegényebbek. Ő is megtanulhat valami ipari munkát, szerezhet munkakönyvet, kérhet iparigazolványt és azután megkezdheti üzemét, amelyben sok kenyérkeresetre szoruló fiatalleányt alkalmazhat. Na, csak ezt akartam mondani. És most, ha akarjátok, játszom nektek igazi néger táncdarabokat és aki jó lesz, ez ezzel a csengővel és dobbal és kereplővel kísérheti a muzsikámat...

Ez aztán tetszett a lányoknak. Egyszerre fényes jókedvük kerekedett, az asztalt átcipelték a szomszéd szobába, a székeket a fal mellé tolták és a szőnyeget összehajtva: ropták a táncot. Némelyek félve néztek Makláriné felé, de ő kedvesen, biztatóan mosolygott rájuk és erre aztán a szelidek, szegyenlősek is neki lendültek...

— Milyen kár, hogy nincs fiu! — panaszkodtak egyesek.

— Jobb, hogy nincs fiu, legalább nem féltékenyekdünk egymásra. Egyszerre ugysem táncolhatna mindannyiunkkal, — mondták mások.

— Elmondjuk Kopár tanár urnak, hogy nemcsak klasszikus muzsikát játszik a Beethoven-Dixi, — szóltak a zeneakadémiai leányok.

— Ne, ne szóljatok erről egy szót se, gyerekek, — bár azt hiszem, a tanár urnak igazán nem volna kifogása a néger dalok ellen, ha jól játszom őket és megtalálom a megfelelő technikát, stílust. Néha *muszáj* kirugni a hámból, — erősködött Dixi, aki elhatározta, hogy Kopár tanár szerdai zenei estéire elviszi magával a kottákat, amelyekben sok érdekes motívumot talált.

— Ugy-e ezek után ne alakítsuk meg a „Dolgozó lányok kiránduló és szórakozó társaságát?“ Ugy-e mégis csak jobb, ha néhányan, kevesen összetartunk? — kérdezte később Verától, suttogva, titokban.

— Persze, hogy jobb. Nem lehet ennyi leányt és ilyen különbözőket összefogni. Majd meglátod, hogy mindegyiket külön-külön: az élet neveli meg, — szólt erélyesen Vera.

— De mit szólsz Tesszához? Milyen okos kérdést intézett hozzám...

— Igen, én is láttam, hogy jó irányba fejlődik. Nézd, már egy jó negyedórája ott beszélget édes anyáddal az ablakmélyedésben! Még csak nem is táncolt... Mások sokkal kiállhatatlanabban voltak nála, — erősködött Vera.

Amikor fél kilenc felé elszéledt az egész társaság, Dixi anyja nyakába borult:

— Nem lehet velük semmitse kezdeni. Te látod, anyukám, hogyan szerettem volna felrázni őket. Nem lehet...

Makláriné szóftalanul, szomoruan mosolyogva simogatta meg leánya sima, fényes, sötét haját...

HATODIK FEJEZET.

Mattné nagy meglepetésére Tessza másnap reggel kilenc órákor lejött a gyárba.

Az egyik előmunkásnőtől fehér munkakabátot kért, abba belebujt és haját háromszögű fehér kendővel époly szorosan bekötve, mint a többiek, körüljárt a helyiségekben. Megmutattatta magának a töltőgépek használatát, odament az óriási tűzhelyhez, megnézte, hogyan készítik el a kocsonyának valót, a disznósajtot: az egész üzemre kíváncsi volt.

Tizenegy órákor rátűzte névjegyét a fehér kabátra, azt azzal akasztotta be a nagy szekrénybe, hogy másnap megint szüksége lesz rá.

— Nem tudom, mi lelte a mi Tesszánkat, — szólt Mattné az urához. — Egész délelőtt itt járkált, mindent megnézett magának...

— Kíváncsi volt; talán megjött az esze. Talán mégis jó tudni, honnan kapja a pénzt arra a sok bolondságra, — szólt Matt ur.

Tessza pedig bejárta a főbb utvonalakat, főleg azonban a belvárosi utcákat; itt is megállt nagy, fényes kirakatok előtt. A kirakatüveg mögött azonban nem divatos selyem- és csipkeanyagokat nézett meg magának mindent megkívánó szemmel, — hanem: csemegéket. Józan, kritikus szemmel.

Délben, az ebédnél így szólt apjához.

— Apa kérem, mi miért nem készítünk aszpickot formában és pástétomot aszpickban?

— Mi a csudának kell nekünk aszpick meg pástétom? A mi kocsonyánk talán nem elég jó neked? A mi kenőkolbászunk van olyan finom, mint az az ugynevezett pancsolt pástétom, — szólt haragosan Matt ur.

— Nono, apus. Azért egy finom libamájpástétom se kutya. És egy olyan kis fogas után, aszpickban, te is megnyalod mind a tíz ujjadat, — inyenckedett Mattné.

— No mondd már, hogy megnyalom! Az én vagyok, Matt Ferenc, Istennek hála: gyáros és háztulajdonos, — de az én kuncaftjaim, azok nincsenek aszpickal felnevelve! Azok kolbászt esznek, kocsonyát esznek, a vidékiek: szalámit rendelnek, mindenféle jó pácolt, füstölt disznóságot, — az olyan nyalánkságoknak nincs keletjük a Práter-utcában. Soha senki nem kérdezte meg még tőlem, vagy amíg élt, szegény atyámtól: „Matt bácsi, mondja, maga miért nem készít pástétomot aszpickban?“ Akkor meg minek nekünk az olyasmi, ami az ördögnek sem kell! Flancolni? Eleget flancoltok ti idefőnt!

— De apa kérem, mi elláthatnánk a nagy csemegeüzleteket; ha már ilyen nagy az üzemünk, nem lehetne jobban kihasználni? Úgyes ügynök nagyon sok árut tud elhelyezni. Végig néztem a csemegeüzleteket, nagyon kevés helyen van szép, finom ászpickos pástétom, — szólt Tessza, apja keserűségével mitsem törődve. Matt Ferenc csodálkozva nézett a leányára.

— Nem ért az ilyesmihez, a mi Kroncsek bácsink és nekem ma már nincs türelmem próbálgatni, — szólt végre elgondolkozva. — Á, bolondság...

— Mi nem vagyunk berendezve az ilyen „delikátesz“ csemegékre, zivecském, — szólt elgondolkozva Mattné.

— És ha én megtanulnám az ilyen tálak készítését, diszítését, akkor se bizná rám, apám, ezt a munkát? — kérdezte Tessza, belepirulva mondókájába.

— Ne beszélj bolondokat, te lány; nem szeretem, ha ilyen bolondokat beszélsz, mert mindjárt megfájdul a fejem, — védekezett Matt Ferenc.

— Tesszácskám, ne beszélj bolondokat. Én igazán, tiszta szivből méltányolom buzgalmadat, de amit nem lehet: azt nem lehet, — szólt Mattné.

Tessza végre elhallgatott.

Lenke mosolygott. — Dixi hatása, — gondolta örömmel.

Másnap Tessza már félkilenckor volt lent a gyárban. Megint

belenézett a fazekakba, megkóstolta a tölteléket, megfigyelte a rózsaszínű nyershus összes változásait, a besózás, pácolás, füstölés minden fejezete érdekelte, azután odament az öreg Kroncsek bácsihoz, aki pályáskora óta ismerte őt és hosszasan tárgyalt vele. Anyja egyszer keresztülment a nagy munkaterven, látta őt Kroncsekkel beszélgetésbe merülve az egyik sarokban, de nem akarta zavarni. Nem értette a dolgot sehogysem, — de tetszett neki.

— Unatkozik ez a gyerek ott fönt abban a nagy lakásban, — gondolta magában. — És a „legfinomabb műveltség“ is unalmassá válik, ha nem mutogatja az ember valami hozzáértő, előkelő társaságban... Szegénykém, inkább lejön hozzánk érdeklődni.

Mattné maga sem hitte volna, hogy az ő finom lánykájának az „érdeklődése“ munkáig fejlődhet...

Tessza aznap délelőtt megint elment és ebédidőre tért haza. Ebédnél kipirult arccal megszólalt:

— Beszéltem a Nagy Szálloda főszakácsával. Megígérte, hogy nyolcvan pengőért három hét alatt a legkülönbözőbb pástétomok készítésére és a tálak megfelelő diszítésére megtanít...

Csönd.

— Hm. Nyolcvan pengő csakugy: nyolcvan pengő... Ezt ugy mondod, mintha két fillér volna, — szólott Matt ur.

— De édesapám, ha azután nagy jövedelmet érek el vele, akkor nem sok az a nyolcvan pengő! — könyörgött Tessza.

— Mit tudom én, meddig van kedved ehhez a bolondsághoz! Hátha két hét múlva eszedbe jut, hogy ez nem hozzád méltó, te vivni, lovagolni vagy — repülni akarsz tanulni és megint hetekig feléje sem nézel az üzletnek, — szólott Matt ur, aki nagy gyárát még mindig az „üzletnek“ nevezte. — Akkor bottal üthetem a nyomát azoknak az ászpikos pengőknek!

Mattné szemével hunyorgott leánya felé, ami azt jelentette, hogy maradjon veszteg, majd elintézi ő a dolgot.

Ebéd után bement leányai szobájába.

— Tessza, szivecském, aztán nem fog veled az a szakács gorbáskodni?

— Nem hiszem, anyám. Rendes embernek látszik. Azt mondja, ő Párizsban és Londonban tanult és idehaza már grófnőket és más előkelő földbirtokos asszonyokat tanított különböző csemegék elkészítésére és diszítésére...

— Ja? Akkor bizonyára jó módú. Én nem bánom, fiacskám, ha ilyen tanfolyamot látogatsz, — mert persze: így kell beadnunk

a dolgot az ismerősöknek — és a nyolcvan pengőt is odaadom neked a spórolt pénzből. Igaz, hogy egészen helyes estélyi ruhácskát csináltathatnék belőle az olcsó varrónőnkkel . . .

— Nem kell nekem estélyi ruha, anyám. Utálok a társaságot. Sohase fogok bálba menni, — szólt szikrázó szemmel Tessza.

Mattné és Lenke összenéztek, — nem értették meg a nagy lány keserüségét. *Igazán* nem értették meg. Lenke, a jószimatu, egy percre a ciklamenre nézett, amelynek már csak zöld levelei éltek, — de itt sem látott összefüggést a társaság gyűlölete és — a ciklamen között. Nincs magyarázat . . .

Tessza megkapta a pénzt. Másnap már bevonult a Nagy Szálloda földszinti, gyönyörű, fehér, csempézett konyhájába, átadta a kívánt összefélét, belebujt fehér kötényébe, bekötötte fejét és híven követte a főszakács utasításait.

Bizonyos dolgokat nehezen tanul meg az ember. Például azt, hogy mennyi egy „kis“ só? Azt mondják: tegyen bele egy kis sót, borst vagy egy kevéske pástétomfűszert . . . Az ember — illetve a fiatal lány — ilyenkor igazán nem tudja, hogy az a fővő víz vagy ledarált hus: milyen mennyiségtől kapja meg jóízét.

De idővel ebbe is beletanulunk. Aztán meg kóstolni is szabad, ha az ember rögtön utána megmossa a kanalat . . .

Tudj' az Isten, a finnyás Tessza megszerette ezt a munkát, a nagy sürgés-forgást, a főszakács dirigálását, a gyönyörű tálakat, amelyeket a tálalóból vittek fel liften nagy diszebédek vendégeinek. Amikor a főszakács látta sugárzó, értelmes tekintetét, meghívta, hogy egyszer este, nagy politikai bankett előtt, vagy vasárnap délelőtt, esküvői buffet elkészítésekor is jöjjön be a konyhára. És Tessza ment, tanulékonyan, szívesen.

Amikor elmúlt a tanulási idő, szinte sajnálta otthagyni ezt az érdekes „tanfolyamot“. De most már meg kellett mutatnia: mit tud. Érezte, hogy nem biznak meg benne és ez még jobban ingerelte becsvágyát.

Beállt az üzembe.

Kroncsek bácsi volt a bizalmasa, segítő társa; anyja a bankárja. Mert formákat kellett beszerezni, anyagokat venni, amelyekkel eddig nem dolgozott a Matt-gyár.

És Tessza kérő, esdeklő szemmel nézett körül, hogy ne nevéssék ki, ha ügyetlenkedik, ha összetöri a tálalót, ha kiönti a forró vizet, ha elsózza a kocsonyát. Félve nézett szét, — mert a Nagy Szálloda konyhájában eltöltött idő megtanította az alkalmazottak megbecsülésére. Látta, hogy még az igazgatók is milyen válogatott udvariassággal bántak a kiváló szakmunkással, akitől válla-

latuk jóhíre függött. És látta, hogy a főszakács micsoda testvéri, baráti együttérzést tanusított munkástársaival szemben. Mintha egy család lettek volna. És milyen sok könyvet olvastak, milyen „meglepően intelligens“ emberek voltak és civilben milyen jól öltözött urak... Tessza bizony akarva — nem akarva leszokott fölényes magatartásáról...

Matt Ferenc csudálkozva nézett a diszes tálakra, amelyek kirakata közepén nap-nap után megjelentek. Ugy lett figyelmes rájuk, hogy szalámi-ügynöke kipirult arccal száguldott be hozzá:

— Matt ur kérem, miért nem mondta nekem, hogy a pástétomokat, az ászpikos vagdalékokat is bevezeti? Hiszen ez nagyszerű bolt lesz! Csak nem bizta meg más valamelyik kollégámat a képviselével? Ezt érdemeltem én?

— Ja? Maga a lányom főzőcskéjére gondol? Még nincs kipróbálva a dolog, hogy kifizetődik-e. Majd meglássuk...

No aztán meglátta Matt Ferenc, hogy kifizetődik a dolog. Úgyes ügynöke, aki már a háboruban megalapozta a szalámija hírért az országban, most a „finom“ vevőkör, a nagy csemegések meghódítására vállalkozott. Szép sikert ért el és Tessza kimondhatatlanul büszke és boldog volt, amikor a farsangi nagy „rumli“ idején — maga a tanítómestere, a Nagy Szálloda főszakácsa, időhiány miatt nála rendelte meg az előételeket.

— Nem is hittem volna. Igazán, nem is hittem volna, — szolt Matt Ferenc. És szegény apjára gondolt. Ha ő szegény, aki négy héttel az új gyár megnyitása után hirtelen meghalt, — ha ő ezt megérhette volna: Tessza munkálkodását az ő vállalatuk érdekében!

— Tudod mit, mama? — így szolt feleségéhez. — Adok annak a lánynak fizetést. Adok neki ötszázezer koronát egy hónapra!!

— Az kevés, papuska. Adjál neki mégegyszerannyit! Megérdemli!

— Mit, hogy egy milliót adjak egy ilyen kislánynak? Azt nem! Mit gondolsz, akkor fellázad az egész bolt! Ötszázezer korona fizetést adok neki, — és fönt a lakásban kap majd tőlem külön zsebpénzt. No ja, adhatok a lánynomnak zsebpénzt, nem igaz?

— Úgyes az a leány, ugy-e papuska? Jól neveltem, ugy-e? Látod, te mindig azt mondtad, hogy nem jól neveltem a Tesszát!

És a kicsi, kövér Mattné önérzetesen, méltóságteljesen kihuzta magát.

HETEDIK FEJEZET.

— Lenke, akartok velünk vasárnap kirándulni? — kérdezte Vera a tizenegyórás tízpercben új, fiatalabb barátnőjétől. — Dixi is jön, Komor Márta néni is és Monori Laci meg a Fehér-gyerek és ők hoznak még két jó turista fiut, akik felvezetnek bennünket a Nagy Kevélyre. Félnyolc órakor találkozunk a Pátiy-téri vicinális megállójánál; mindenki hoz magához elemózsiát...

— Köszönöm a meghívást, szívesen eljönnék, de nem tudom, Tessza ráér-e, — szólta Lenke.

— Nahát! Vajjon mi dolga lehet nővérkédnek pont vasárnap délelőtt? — csudálkozott Vera.

— Te nem tudod? Ó, Tessza nagyon megváltozott Dixi programbeszéde óta! Lent dolgozik a gyárban, fizetést is kap, nagy szállodák és csemegések megrendeléseit ő veszi át, ő bizonyítja le, képzelheted: mennyi dolga van! Most már nyolc órakor bent van a gyárban.

— Ha ezt elmondom Dixinek, nem birunk majd vele, olyan büszke lesz! — ujjongott Vera. — És én is úgy örülök! A gögös, hengegő Matt Tessza, — mert ugy-e, Lenkém, azt te is elismered, hogy testvéred nagyon adta a bankot, — és most megtanult dolgozni! Ez szédületesen imponál nekem és félek, hogy Dixi megbolondul majd örömeiben!

— Ti nem akartátok elhinni, hogy Tessza nagyon rendes, komoly lány. Én titokban sejtem, hogy ő miért hengegett; majd egyszer megmondom.

— És most még egyszer meghivlak titeket a vasárnapi kirándulásra. Most már el muszáj jönnötök! Megvallom őszintén, hogy előbb csak úgy udvariasságból hívtunk, de most, hogy elmentad ezeket Tesszáról, úgy rájött a szeretet irántatok, hogy nem is érezném jól magam nélkületek. Még három napunk van addig, időközben Tessza két egész malacot megspékelhet libamájjal és feldiszitheti őket sárgarépából vagy céklából készült remekművekkel, de vasárnap: a nyugalom, illetve a hatórás gyalogolás napja legyen! Telefonálj délután! Csöngetnek. Szervusz, Lenke!

Lenke csudálkozva nézett utána. Hogy megváltozott ez a kimért modoru, nyugodt Vera, amióta Dixi hazajött! Ugy látszik, ezt is megbabonázta, ez is örül valami nagy, közös terüknek...

Amikor a meghívást átadta Tesszának, az a fejét csóválta.

— Nem tudom, elmehetünk-e. De talán te kirándulhatnál

velük, nélkülem is. Pedig szép lehet ilyenkor tavasszal odakint... Talán, ha szombaton délután is dolgoznék, akkor elengedne Kroncsek bácsi; most már tudja ő is, hogyan szeretem elküldeni a tálakat, — szólt öreges komolysággal.

Tesszaban ugylátszott felébredt nagyapja és szülei vagyongyűjtő szenvedélye. Most, hogy maga is bent állt az üzletben, a munka tempója elragadta. Nem győzött eleget dolgozni, produkálni, hogy termelő vágyát kielégítse. Nem nézte, hogy vasárnap van-e vagy hétköznap, — annyira hajszolta a munkát, hogy apja kénytelen volt megfélekezni: „hohó, lányocskám, ezt így nem lehet! Ezt a te tempódat sokáig nem lehet kibírni! Persze, te tudod: ha kidőlsz, kifáradsz, akkor felmehetsz a lakásba és senki sem fog ide visszakényszeríteni. De a többieknek kifáradtan is *muszáj* tovább dolgozniok, mert kenyérre kell a hetibérük. És ők már évek óta állnak itt reggeltől-estig és még hosszú évekig *kell* itt állniok. Tehát ne kívánjunk tőlünk lehetetlen sokat“...

Tessza belenyugodott apja határozatába. Egyáltalában: belátta, hogy apja sikerének az volt a titka, hogy szerették az alkalmazottai. Valamennyien azt kívánták, hogy Matt Ferenc boldoguljon, — mert ennek ők is hasznát látták. Tessza csak most ismerte meg egyszerű jó apja igazi lényét; ha nem is értett a művészetek történetéhez: okos ember volt.

Tessza még figyelmesen meghallgatta Korda Teréz magyarázatait, de most már nem gondolta, hogy nem számít az rendes, „finom“ embernek, aki sohasem tudja pontosan Michelangelo születési évét. Belátta talán, hogy nagy gyönyörűsége az embernek a tudása, — de egyféle tudás nem elég, — és a legfontosabb az, amely a mindennapi szegény életben gyökerezik. Szaktudás, — és azután jöhet az élet szépitésére, a gondolkodás elmélyítésére szolgáló általános műveltség...

Tessza mindezt még nem tudta ilyen határozottan, ahogy itt elmondtam, — még csak megérezte a dolgot... És szerelmese lett az ő szakmukájának.

Bent dolgozott a Vera meghívását követő pénteki napon a fehér munkateremben, Kroncsek bácsi mellett, — amikor anyja hangját hallotta a háta mögött:

— Tessza! Nézd csak, ki van itt?

Megfordult és anyja mellett ott látta a „disznókereskedőt“, Kálosi Lászlót.

Elkomolyodott, megpróbált szigorúan és „gőgösen“ maga elé nézni, próbált — ezt rossz regényekben olvasta így — a le-

vegőbe bámolni, elnézni a disznókereskedő fölött, — de hiába, a fiu magasabb volt, mint ő. Ott állt előtte és nevetett.

— Kezét csókolom, Tessza. Fogadja mély tiszteletem kijelentését. Bent az irodában édesapja zengett dicshimnusz magáról és itt a helyszínen az én szemeim kápráznak a maga szakszerű fehérségétől és ügyességétől. Hohó! Mit akar? Megszökni? Abból nem eszik! Egyszer már elrontotta a vacsorámat azzal, hogy megszökött tréfáim elől, de ma itt marad, meglássa!

És ott ugrált a dühös, kipirult arcu Tessza előtt.

— Mondja kérem, nem érzi, nem tudja, milyen hallatlanul izléstelen? Idenéznek az összes munkásnők és a férfiak is, azt hiszi, a maga szalongorombáskodására egy gyári munkaterem a legalkalmasabb helyiség? — sziszegte a leány.

Igaz, meghívtak jó szülei ebédre, majd odafönt beszélgethetünk. Tényleg, azt hihetik a munkásaik, hogy udvarolok magának, még pedig, — miután édesanyja is itt volt eddig, — hogy komoly szándékkal udvarolok magának. És én nem szeretem, ha hirbe hoznak. Na, ne legyen olyan dühös, kis Tessza. Abból a pástétomból sem szeretnék enni, amelynek masszáját most kotyvasztotta. Fogadok, hogy benne van az a rengeteg bors, amelyet az orrom alá szeretne törni. Kezét csókolom, ebédnél találkozunk.

Igy szólt az ifju, illetve a disznókereskedő és hangos: „jó napot kívánok mindenkinek“ köszöntéssel kivonult a munkateremből.

— Hála Istennek, elment ez a majom! — dörmögte Tessza olyan hangosan, hogy a körülötte állók meghallották és összemosolyogtak.

Csak fiatal leányok érthetik meg azt a sajátságos gondolatársulást, mellyel Tessza munkája közben eszmefuttatását így folytatta:

— Undok fráter! Hogy gyűlölöm! Ugy utálok, hogy három hónap óta nem is tudok másra gondolni! Brr. Dühöngök, ha arra a buta, gunyos modorára gondolok. És most mit vegyek fel délben? Ha a világoskékbe bujok, még azt hiszi, hogy miatta öltözködtem ki. Szépen! A barna bársony? az nagyon unalmas. Tudom már, a bordó trikót veszem fel, az egészen egyszerű és csinos. Igaz, hogy nem törődöm vele, fütyülök az összes disznaira és a doktorátusára, attól még nagyon buta lehet! Igaz, hogy nem buta, sőt, — de épp azok a legkellemetlenebb fickók, akik mindig okosabbak akarnak lenni, mint más! Nem bírom ezt az embert szivlelni. Ugy utálok.

— Kisasszonyka, sós a leve, le kell önteni, nem kell megszikrozni, — szólt Kroncsek bácsi fejcsóválva. — El tetszette sózni őtet, kisasszonyka... Szerelmes a kisasszonyka!

— Elsóztal! Elsóztal! — sugták egymásnak a munkásnők. — Szerelmes a kisasszonyka!

És végig a termen nagy kondérokban fővő csontok, zsír, viz bugyborékolásából, asszonyok, leányok mosolyából, titkos szavából kihangzott a szenzáció: „Szerelmes a kisasszonykánk! Szerelmes a kisasszonykánk!“

És mintha Tessza megértette volna az el nem mondott szavakat is, amelyek ellen, hiába, nem tiltakozhat a leány, mert csak még jobban beléjük zavarodik, — korábban, mint rendszeren és pirosabban, mint rendszeren: ment fel a lakásba.

* * *

— És nem unatkoznak önök ott azon a birtokon? Azt hiszem, nem sokáig birnám ki azt a csöndes magányt! — szólt a pesti, nagyvilági nő fölényével Mattné a vendégükhöz.

— Kedves néni, ez a „csöndes magány“ ma addig tart, amíg én akarom, — nevetett Kálosi László. — Kis autómmal, amelyet magam vezetek és amely egy-kettőre felfalja azt a négy kilométert a szomszéd városig, husz perc alatt a színházban vagyok; kis hugom délutáni két órára már hazaért a gimnáziumból. Ne tessék azt hinni, hogy mi ott teljesen elzárkózunk a világtól. Hiszen két óra alatt itt lehetek Pesten, a barátaim között; átlag minden két hétben idefőnt vagyok. Nem kell a vonatokat lennem, akkor jövök-megyek, amikor nekem tetszik...

Tessza mindebből csak arra figyelt, hogy Kálosi Laci már gyakran volt Pesten az ő összekoccnásuk óta; persze, nem tartotta szükségesnek, hogy őket fölkeresse, őt kibékítse...

— Persze, olyankor, amikor barátaihoz jön, nem látogatja meg üzletfeleit, hogy nekik disznókat adjon el, — szólt élesen Tessza, azt remélve, hogy ezzel aztán alaposan lehüti Kálosi urat, „hencegő kedvét“.

— Igaza van, Tessza, ezt a kétféle elfoglaltságomat több nyire széjjeltartom egymástól, — szólt nevetve a fiatalember. — Ámbár lássa, most ez egyszer üzleti utaim is vannak és szóra kozni is akarok. Szombaton este a Bristolba megyek egy kis zártkörű mulatságra, vasárnap a Carltonban vacsorázom. Mit csinálnak vasárnap délelőtt? — kérdezte előbb Tesszától, de annak gögös ábrázatát látva, rámosolygott az iskolából épp haza

érkezett, jókedvű és az ő jelenléte által kellemesen meglepett Lenkére.

— Nem tudom, de ha Tessza ráér, kirándulunk a budai hegyekbe, — szólta a kislány és könyörögve nézett nénjére: „legyen kedvesebb!“ De Tessza undok akart lenni.

— Mikor indulnak és honnan? — kérdezte Kálosi és előszedte noteszát.

Tessza felhuzta az orrát és erősen raccsolva így válaszolt:

— Ó kérem, mi *teljesen* zártkörű társasággal megyünk. Csupa intim ismerős. Nem hiszem, hogy bárki is hozzánk csatlakozhatnék. Stromék, Makláriék társasága szörnyen exkluzív.

Kálosi Laci ajkába harapott, hogy el ne nevesse magát.

— Hja persze, ha olyan nagyon exkluzívak, akkor engem be sem fogadnak körükbe. Igaz, hogy nem sokat törődöm a nagyon exkluzív emberekkel, — többnyire megpenészednek az unalomtól...

Mattné behívta az ebédlőbe Tesszát, lelkére kötötte, hogy ne legyen olyan neveletlen és aztán megmutatta neki az ebéd programját.

— Jó lesz ennek akárhogy, — szólta megvetően Tessza. — Érdemes is ennyi teketóriát csinálni egy ilyen rosszmodoru alakkkal!

— Tesszácskám, ez a fiu rosszmodoru? Ez? Tudod-e mit hozott nekem? Egy kiló Gerbeaud-t! Még soha senkitől sem kaptam Gerbeaudt életemben. És erre mondod te, hogy rosszmodoru?

Azalatt bent a könyvtárszobában Kálosi Laci megkérdezte Lenkétől:

— Mondja, nincs azoknak a Stroméknak, akikkel maguk kirándulnak, valami Daisy nevű leányok?

— Dehogynem! Daisy, — illetve Margit most megint, — az az idősebb, Vera, akivel mi barátkozunk, a fiatalabb Strom lány...

— Ugy? Margit lett belőle? Akkor jó. Látja, ez az én baráti kompániám sikere. Mi erősen küzdünk az ilyen komolytalan, affektált leánynevek ellen. Pedig ezzel zuditottam magamra Tessza haragját. No majd megbékítem...

Feljött az irodából Matt Ferenc és valamennyien ebédhez ültek.

Ez sokkal kedélyesebb együttlét volt, mint az első vacsora. Tessza megakarta mutatni „ennek az alaknak“, hogy tud ő kedves is lenni, ha akar. Vigan mesélt főszakács-tanítójáról,

Kroncsek bácsiról, az ügynökökről, meg a különböző megrendelőkről, az elszámolások közül való veszekedésekről.

— Nem is hittem volna, hogy maga ennyi gyakorlati érzékkel bír, hogy ilyen jó kereskedő! — nevetett a szemébe Kálosi Laci.

— Azt hitte, ugy-e, hogy egészen buta vagyok! — méltatlankodott Tessza.

— Azt nem hittem, de az volt a meggyőződés, hogy a maga szemében a művészetek története és egyáltalában: az általános műveltség minden gyakorlati tudásnál többet ér...

— Most már értem! Szóval maga azt akarja mindenáron bizonyítani, hogy becses fölmerülése előtt családunk egén: nekem semmi kedvem sem volt a hentesmunkához. És ha így volna, — biztos, hogy nem maga vezetett el a Nagy Szállodába, nem maga tárgyalt a főszakáccsal, nem maga ment a nagy csemegekészítők kivánságait megtudni és nem maga dolgozik nap-nap után a munkateremben... Ha ezek után még mindig reflektál valami jutalomra, — azt hiszem, apa adna önnek néhány százalékat a meglepően nagy jövedelemből. Talán reflektálna rá? — kérdezte dühös, gunyos fölénnyel a megbántott Tessza.

— Bizony, hogy reflektálok rá! De mennyire! Megálljon, ha legközelebb eljövök, nekiülünk és kiszámítjuk: mennyi illet meg engem az eddigi tiszta jövedelemből, — erősködött Kálosi Laci. — Van egy kiváló ügyvéd barátom, attól majd megkérdem, hogy hány százalék jár annak, aki a jó gondolatot adja valamely új vállalkozáshoz.

— És komolyan nem szégyenlené, hogy ezért pénzt fogadjon el tőlünk? — kérdezte mély megvetéssel Tessza, míg szülei Lenkével összerosolyogtak.

— Bizony nem szégyenleném! Becsületes pénz ez, amelyet szellemi munkával kerestem meg! Nem vagyok én valami romantikus regényhős, kedves Tessza! Nagyon gyakorlati észjárású kisfiu vagyok, a munka és többtermelés bolondja, — és a mai keservesen nehéz életben csak nem utasíthatok vissza egy olyan összeget, amellyel teszem, valami újabb cséplőgépet vagy egy vagon trágyát vehetek a földemnek!

— Nohát, hogy maga mennyire téved! Akármilyen jó ügyvédet fogad, ilyen nagy összeget úgy sem fog belőlünk kiszárolni! — szólott Tessza, aki maga sem tudta: tréfálnak-e vagy pedig komolyan beszélnek?

Szó, ami szó, fél négyig együtt maradt a társaság, akkor Lenke bement a szobájukba tanulni, Matt Ferenc lement az irodába, Matt néni látszott, hogy szunyókálni szeretne, Tessza pe-

dig ott állt a gyülölt disznókereskedővel az üvegfestésű ablak mellett és akarata ellenére — jól érezte magát.

— Milyen kár, hogy most úgy illik, hogy elmenjek! — szólt Kálosi Laci. — Tulajdonképen egy csomó rokoni látogatást is el kell intézнем és este valami érdekes előadásra hívtak a barátaim. No de igaz, van valami sürgős elintézni valóm is, — hiszen maga ugysem tartóztat?!...

Tessza sajnálkozó udvariassággal hajtotta meg a fejét. (Pedig nem bánta volna, ha még ott marad, — hogy gyűlöletét éreztehesse vele...)

— És a vasárnapi kirándulásra sem hiv el? Ez az utolsó szava?

— Igazán nem tehetem. Nem mi rendezzük a kirándulást...

— Akkor tehát ajánlom magam, Tessza kisasszony. Jó munkát kívánok!

— És ha néhány hónap múlva, üzleti látogatásai során hozzánk is ellátogat, keressen fel megint a munkámnál!

— Okvetlenül, Tessza. Mielőtt felkelteném a mamáját, be megyek Lenkéhez.

És Tessza engedélyét be sem várva, benyitott a leányszobába. Lenke felugrott latin feladata mellől és elbucszott a neki nagyon rokonszenves fiatalembertől.

Kálosi Laci érdeklődve nézett szét a csinos szobában és a könyvespolc tetején meglátott egy fáradt, fonnyadt ciklamencserpet. Már csak egy pár levele élt. Hirtelen merész gondolata támadt, Lenkére nézett, a virágmaradványra, aztán önmagára mutatott...

— Igen, ez az, amit maga küldött; Tessza nem hagyta ki-dobni, — szólt Lenke.

(Ha Tessza ezt tudta volna, talán megfojtotta volna drága kis hugát egy kanál vízben...)

Igy történt, hogy Kálosi Laci fütyörészve ment le a Matt-ház márványlépcsőin és hogy Mari meg Lujza őszinte csodálat hangján állapították meg:

— Micsoda drága, finom egy fiatal ur! Akárhogy elbujik előle az ember, ő mindig megtalálja! És mindig mosolyog, mindig mosolyog...

NYOLCADIK FEJEZET.

Mire a Matt-lányok átértek a Pálffy-térre, már rengeteg vasárnapi kiránduló verődött össze. Vera és Dixi feléjük jöttek.

— Szervusztok, lányok, jó, hogy eljöttetek. Képzeljétek, sokkal nagyobb társasággal indulunk, mint hittük volna. Daisy, azaz hogy Margit is hozzánk csatlakozik a kompániájával, pedig ők eddig mindig külön mentek. Már csak Kárász Violára és Monori Lacira kell várnunk, de ha nincsenek itt, mire a 7.50-es indul, nem törődünk velük, indulunk! Jöjjetek, odavezetünk Komor Márta nénihez és Dixi mamájához. A fiuknak megmondjuk, még két jegyet váltsanak.

Tessza megállapította: sport-kosztümöt kell kérnie, ez a leg-sürgősebb teendője. Igaz, hogy ők ketten eléggé egyszerűek voltak trikóruhájukban és tavaszi kabátjukban, de azért a többi lány mennyivel csinosabb! No nem baj, most már tudják ezt is, majd legközelebb már lesz nekik is ilyen nadrágos, rövid szoknyájú, kis kabátos dresszük...

— Jaj, Tessza, ki van itt! — ezt sugta Lenke ijedten a fülébe. És erre Tessza is meglátta Strom Margit és még két más fiatalember társaságában Kálosi Lászlót, az ő saját külön disznókereskedőjét! Sport kosztümben, egészen, sőt: nagyon csinosan ott lődörgött egy csomó jeggyel a kezében Margit mellett és most, hogy meglátta őket: hideg, kimért udvariassággal köszöntötte őket — messziről. Továbbra is Margit mellett maradt.

Utolsó percben, rohanva érkezett Viola és Monori Laci. Valaki szivességből az ő jegyüket is megváltotta és így még felugorhattak a kocsiba.

— Ti ismeritek Kálosi Lacit? — kérdezte Tessza Verától, amikor látta, hogy „az illető“ nincs az ő szakaszukban. A nagy tolongásban ugyanis mindenki odaszállt fel, ahová tudott.

— Tegnap délután hozták fel a fiuk, Margit kompániája és ott volt nálunk hattól-hétig, aztán valamennyien — anyám és Margit is — valami táncos összejövételre mentek. Margit barátjának és — neked elárulom — titkos vőlegényének ő a barátja. Együtt tanultak Németországban, de a mi Györgyünk tudományos pályán maradt és most már magántanár, Kálosi pedig gazdasz. Az volt az első kérdése, hogy jóba vagyok-e veletek?

— No és mit mondtál? — kérdezte Tessza némi bizalmatlansággal.

— Ó, csupa jót. Nem mondom, tavaly talán még másképp nyilatkoztam volna rólad, — de most, amióta tudom: mit dol-

gozol, azóta direkt büszke vagyok rád. Ő is felvilágosítással szolgált munkádról, mondhatom, nagy respekussal beszélt rólad. Most még nem üdvözölt?

— De, — messziről... Azt hiszem, ő Margit nővéred kedvéért jött el...

— Azt már nem tette! Valamennyien azért jöttek el vele, mert ő így akarta. Borzasztóan szereti az egész kompánia, azt mondják, nagyon okos fiu, nagyon jó pajtás, sok a pénze, nyáron mindig lent van náluk egy-két fiu, a szülei nagyon intelligensek, a nővére csinos...

— Szóval: tökéletes barát a fiuk szempontjából és a leányoknak is tetszik, — gonyolódott Tessza.

— Nekem például tetszik, bevallom. De azt hittem, hogy ő a te pajtásod és csak ezért nem barátkoztam össze vele.

— Ó, kérlek, velem ne törődj...

De azért elcsöndesedett és elgondolkozva bámult maga elé Tessza.

— Kiszállni! Komor-, Maklári-, Strom-kompánia! Kiszállni!

Monori Laci elszaladt az összes kocsik előtt, bekiabált az ablakon. Nem maradt a vicinálison egyetlenegy hozzájuk tartozó fiu vagy lány se....

Aztán nekivágtak az utnak; először az egész hosszú falu főutcáján végig, azután az országuton mentek tovább. Lenke Dixivel és a Fejér gyerekekkel, Monori Lacival ment előre, nagyon jól mulatva. Vera Violával és két hosszulábu turistával ment. Tessza pedig magában, szomoruan baktatott előre, míg Makláriné oda nem hívta magához. Hátra maradvá követte őket Strom Margit és a társasága.

Tessza elmondta Dixi édesanyjának és Márta néninek, hogy ő most nagyon sokat dolgozik. Alig ér rá zongorázni... Ó, Dixi megmondhatja Kopár Árpádnak, hogy Matt Tesszának már nincs művészi ambíciója; minél több aszpikos pástétomot akar eladni...

— Tessza kérem, mutasson be a nagyságos asszonyoknak, — szólt mögötte valaki és ő megismerte „az illető“ hangját. És elpirult. Nagyon dühös volt emiatt magára: minek pirul el az ember?

Makláriné és Komorné nagyon szívesen fogadták Kálosi László bemutatkozását, néhány percig beszélgettek vele, azután — ő tapintatos, jó asszonyok! — kissé elmaradtak, visszahúzódtak, látszólag beszélgetésbe merülve...

— Mondja, Tessza, haragszik rám, amiért eljöttem ide? —
— kérdezte Kálosi Laci.

— Kérem, maga azt teheti, amit akar; igazán nem értem, mit szólhatnék én a maga cselekedetei ellen...

— Nézze, Tessza, ne affektáljon. Próbáljon egészen egyszerű, közvetlen modoru, természetes eszű kislány lenni. Hiszen maga az: derék, jó becsületes lelkecske. Mit affektál? Jól tudja, hogy azért jöttem el ide, hogy magukkal együtt legyek és nem azért, hogy maguknak megmutassam: csak azért is bejutok Stromék zártkörű társaságába, ha nekem úgy tetszik... Ezekon a kicsinyes, gyerekes szórakozásokon már régen tul vagyok. Tehát mit akarok én itt? Magával akarok beszélgetni, hogy tovább neveljem...

Tessza megállt, arca elvörösödött. Mint valami kis pulyka, ugy támadt Lacira:

— Micsoda? Mit beszél? Maga akar engem nevelni? Ugyan miféle joga van magának ahhoz, hogy engem neveljen? Nézze meg az ember! Ugy itt hagyom, olyan botrányt csapok, hogy kislül a szeme szégyenében! Ki maga, mi maga, hogy így mer velem beszélni?

Kálosi Laci nevetett, ugy nevetett, hogy a szeme csak ugy szikrázott örömeiben.

— Jaj de helyes, amikor ilyen dühös, — ezt akartam látni, lássa kislány, ezt! Hogy maga ilyen igazi, hamisittatlan kis...

— Henteskisasszony légyen, — ugy-e ezt akarja mondani? Jól tudom, hogy mindennek ez a magyarázata! Ezért mer velem kikezdeni mindenki, ezért csapnak be, ezért hivatnak sonkászsömlyének, ezért gunyoltak a lányok... Mert az apám gazdag hentes! Ha akarja tudni: ezért maradtam ki az iskolából, ezért nem tanultam tovább zongorázni Maklári Dixinél, mert éreztem, mindig, mindenkinek a modorából kiéreztem a guny! De magától nem vagyok hajlandó semmiféle nevelést vagy oktatást elfogadni. Magától nem. Kérem, hagyjon békibe és nagy szivességet tesz nekem, ha soha többé nem mutatkozik nálunk!

Kálosi László, aki eddig komolyan, őszintén megrendülve hallgatta Tessza szenvedélyes kitörését, most megint csak nevetett.

— Nem maradhatok el maguktól, kislány. Maguk nagyon jó kuncsaftok. Kikapnék az édes apámtól ha azzal érnék haza, hogy többé nem mehetek Mattékhoz. Jól néznék ki! De nézze, Tessza, — folytatta most már egészen komolyan, — próbálja leküzdeni ezt a nagy érzékenységet. Soha, senkinek sem jutott

volna eszébe, hogy magát kigunyolja, saját maga képzelődött, félt, hogy apja foglalkozása árthat magának a társaságban. Ma már más világ van, mint régente, az amerikai felfogás átjött Európába és az ipari foglalkozásoknak nagy a becsületük. Arisztokrata urak igen szívesen veszik el feleségül konzerv- és szalámi-gyárosok leányait . . .

— Igen, milliárdosok leányait. De az én apám nem milliárdos, — szólt Tessza, akinek láthatóan jól esett Kálosi beszéde.

— Ha nem az, még azzá lehet. És különben is nem ezen, nem a milliárdokon van a hangsúly. Azt akarom mondani, hogy mindenki örülhet, akit a maguk vendégszerető háza vendégül lát. Tehát a magamfajta disznókereskedő is . . .

— Ó! — méltatlankodott Tessza, — Vera pletykázott!

— Vera nem pletykázott. Amikor tegnap elmentem hozzájuk, én kinoztam, kérdeztem: mióta ismeri magukat, összejárnak-e . . . És egyszerre elnevette magát. Megkérdezte: „mondja, maga többek között talán disznókkal is kereskedik?“ Mire azt válaszoltam, hogyne, hiszen Mattéknak is mi szállítunk disznót. Faggattam, hogy ezt miért kérdi és amikor nem akart beszélni, megfenyegettem, hogy magának szólok . . . Erre elmondta, hogy ott volt maguknál, amikor először voltam vendégük, hogy Matt néni dicsérte a mi istállóinkat és hogy maga kijelentette: nem érdemes ily sokat törődni egy olyan „disznókereskedővel“ . . . Mondja, még most is ez a véleménye?

Tessza hallgatott.

— No mondja . . . Bátran megmondhatja. Azért még ugye kap valami szerelmi vallomást, ne féljen. Egész nyugodtan megvallhatja, hogy szívesen barátkozik velem. Én is magával. Tudja-e, hogy borzasztóan szeretem magát? Kérem, kérem, ez *nem* szerelmi vallomás. Ez csak azt jelenti, hogy hiszek a maga jó eszében és ha gyakran beszélgetünk majd egymással, józan, egyszerű és nagyszerű leány lesz magából. Meglehet, hogy majd két-három év múlva meg is kérem a kezét . . .

— És olyan biztosan tudja, hogy igent mondanék? — kérdezte Tessza és nagyon dühös volt magára azért a buta, örökös pirulásáért. Bármilyen okos, gőgös is az ember, forró piros arca egészen felelőtlenül árulkodik . . .

— Hogyne. Maga szívesen volna már menyasszony, kedves Tessza. Mit gondol, az első — osztálytársnői közül! Nagy szó ez! De látja, ezt a szivességet egyelőre nem tehetem meg magának. A családom sem ismeri, — majd a nyáron le kell jönnie

hozzánk, a hugomhoz. Tudja, meg kell néznie — az istállót disznókereskedőéknél.

— Kérem, ne kinozzon! — könyörgött a meggyötört Tessza. Szótlanul mentek ezután egymás mellett.

Előttük, mögöttük nevetgélve jöttek a többiek, de nekik egyszerre elfogyott a mondanivalójuk. Nem unatkoztak, szó sincs róla, — de gondolkoztak azon, amit eddig is megbeszéltek egymással.

Egyszerre Tessza boldogan felkiáltott:

— Ibolya!

És máris lehajolt az első márciusi ibolyáért.

— Hol van? Hol? — kiáltoztak a többiek. — Ha egy akadt, akkor erre több is lesz! Ibolyázzunk!

Ezzel aztán az egész turista-társaság átalakult ibolyázó társasággá; természetesen ezáltal félórával később értek fel a menházba, minthogy tervezték. De legalább jól összeismerkedtek valamennyien; az ibolyázás époly nagyszerűen felfokozza a hangulatot, mint valami jó uzsonna.

Fent a menházban nagyon sokan voltak mások is. De azért a Maklári—Strom—Komor-társaság elhelyezkedett egy hosszú asztalnál; meleg levest mindenki evett, a fiuk forralt bort rendeltek: ez ellen az antialkoholista Komor-csoport, Márta nénivel az élén, hevesen, de hiába tiltakozott. Azután előszedték a háti-zsákból a rengeteg ennivalót, cserélgették, kóstolgatták az egymás csemegéit, de a nagy karéj vajas, sonkás kenyereket mindenki maga ette meg.

— Mit kapok magától? — kérdezte Kálosi Laci Lenkétől, — egy ilyen tábla finom mandulás csokoládéért...

— Tessza, adhatok Kálosi Lacinak a sonkatortából?

— Adhatsz...

És szép kerek dobozból előkerült Mari remeke: a különböző vagdalékokkal, szardellás vajjal, mindenféle finomsággal töltött sandwich-torta.

— Megmutatom azoknak az elegánc népeknek, hogy mi meg ilyen uri módon élünk! — mondta otthon Mari néni és ő is megelégedett volna a hatással, amelyet remekműve kiváltott az „elegánc“ népeknél.

Mindenki „csak egy kis szeletet“ kért és cukrot, süteményt, narancsot ajánlott fel érte.

Azután Barkochbá-t játszott a társaság. Többnyire híres színészek, moziszínésznők neveit adták fel és így elég hamar megtalálták az elküldött és visszahívott áldozatok a megbeszélte-

vet. Amikor a gyorsan közkedveltségnek örvendő, vidám Kálosi Lacit küldték ki, Tessza határozta meg — Vera csudálkozására — kitalálendő szavát.

Laci visszajött. Azt kérdezte:

— Lyány?

— Nem.

— Fiu?

— Igen.

— Hires ember?

— Neem.

— Ipari foglalkozást üz?

— Igen...

— Gusztusosat?

— Neeem.

— Disznókereskedő?

— Igen.

Nagy nevetés közben ült le Kálosi Laci, de mindjárt felugrott, minden irányba meghajolt és így szólt:

— A gyengébbek kedvéért kijelentem, hogy a szóbanforgó disznókereskedő én vagyok.

Azután Tesszának kellett kimennie és ő már sokkal nehezebben, de azért mégis kitalálta az „ászpik“ szót, mint feladatot.

Persze, rengeteg képeslevelezőlapot irtak. Hogyne, amikor azok a menház impozáns bélyegzését viszik le a lusta, kényelmes pestiek közé! És könyörtelenül aláírták a lapokat mindenkivel: hadd lássák, ők itt milyen sokan, milyen vígan voltak!

— Tessza, ezt a hugomnak küldöm. Nem iratom alá mással, csak Makláriékkal — a hugom nagy zenebarát, megjegyzem: apám is! — és magukkal. Tessék, — így szólt Kálosi Laci.

Tessza egy pillanatig gondolkozott. Azután azt írta a levelezőlapra: „Szervusz! Ismeretlenül, de szívből üdvözlől Matt Terka“.

Kálosi Laci ránézett a levelezőlapra, elolvasta, elkomolyodott és elrakta tárcájába.

— Ezt elteszem magamnak. Ez az én nevelésem második komoly eredménye. A hugomnak majd hozok egy újabb levelezőlapot.

Azután hangosan bejelentette a társaságnak:

— Strom Daissy és Matt Tessza szíves tudomásulvétel céljából jelentik a tisztelt társaságnak, hogy nevüket Margitra, illetve Terkára változtatták és ezután csak a nevekre hallgatnak. „Egyelőre más jelenté valóm nincs.“

— Éljen! Éljen! — kiáltozták nevetve a többiek és csak a csudálkozó Lenke kérdezte Verától:

— Miért mondta azt, hogy *egyelőre* nincs más mondani valója?

Vera és Dixi elhallgattatták.

— Ó te csacsi, hogyan kérdezhetsz ilyen butaságot!

Amikor hosszú és vidám pihenés után újra utnak indultak a finom zöld tavaszi fák, rügyező bokroktól szegélyezett ösvényen, — hogy más irányban térjenek haza, mint amerre jöttek, — Tessza—Terka Dixihez szegődött.

— Te, Dixi, ha megkérnélek, hogy kétszer hetenként este felé taníts, — megtennéd? Igérem, hogy komolyan, rendesen tanulnék . . .

— Jól van, Tessza, majd tanítlak.

— Tudod, majd őszintén beszélek veled . . . Van ám sok mondanivalóm . . . Neked nincs?

— De, talán volna . . . Levél jött Jávából. Van már egy kis pénz. De nekem is van ám! Aztán jövőre megint kihívtak Amerikába, — egy kis Jáva, egy kis Amerika, valahol a tengeren találkozik az ember, földrajzot majd még tanulok addig, — azután hazajön az ember Jávából is, Amerikából is Pestre, aztán pénz is lesz, — szóval, szóval . . .

— Szóval, már értem. Éppen olyan bölcsen és értelmesen beszélsz, Dixi fiam, mint ahogy én most gondolkozom. Szóval, zongorázás után lesz mit megbeszelnünk.

— Lesz, lesz . . .

— Mit titkolódnak? — kérdezte mögöttük Kálosi Laci.

— Hogy mit titkolódzunk? Téved. Itt jöhet mellettünk és minden szavunkat meghallhatja, — hengegett Tessza—Terka.

— Hja persze, most, amikor a fontos híreket már leadták egymásnak, — méltatlankodott a disznókereskedő.

— Hogy tudja? — csudálkozott a kétnevű leányzó és ezen aztán mind a hárman nevettek.

A
Százszorszép Könyvek

sorozatában havonként egy-egy gyönyörű
kiállítású, érdekes tartalmu

ifjúsági regény

jelenik meg — páratlanul olcsó áron.

AZ ELSŐ SOROZATBAN MEGJELENT:

Kosáryné Réz Lola: A János-utcai leánykolónia	Nil: A fehér ruha
Gaal Mózes: Napsugár	Frida Schanz: Tűziliom
Hedenstjerna Alfréd: A mindennapi kenyérért	Krúdy Gyula: Tizenhat város tizenhat lánya
Tutsek Anna: Évike feljegyzései	Dobosi Pécsi Mária: Ida
	Tábori Róbert: Hóvár

A MÁSODIK SOROZATBAN MEGJELENT:

Gaal Mózes: Akik külön világban élnek	Vándor Iván: Petróczy Kata Szidónia
Ego: A zseniális Tessza	Z. Fleuriot: Szegény öreg
Eurtis Yorke: A gonoszok	Beczássy Judith: A Miklósy-ház titka
Z. Tábori Piroska: Új utak	Farkas Imre: Mária meséje
Dánielné Lengyel Laura: Magda története	Dobosi Pécsi Mária: Galambka
Nagy Endre: Kati kisasszony élettörténete	Tutsek Anna: Kis Anyám

A HARMADIK SOROZATBAN MEGJELENT:

Benedek Elek: Anikó regénye	Sas Ede: Tavasz-álom
Altay Margit: A fehér hajó	Jeszenszkyhné T. Irén: Ahol a szívek találkoznak
Farkas Pál: Az idegen	Gineverné Györy Ilona: Egérke
Gyökössy Endre: A postás-kisasszony	Tutsek Anna: Vidorka
Tábori Róbert: Délibábok	Maeds: Diadalmas jószág
Wiggin: Becky sorsa	Dobosi Pécsi Mária: Viharhadár

A NEGYEDIK SOROZAT KÖTETEI:

Kosáryné Réz Lola: Az elvarázsolt kastély	Tábori Róbert: Mesevilág a tenger mélyén
Tábori Piroska: A szamosparti öreg ház	Jean Webster: Patty a kollégiumban
Agnes Harder: Bobi története	(Erre csak Patty képes — folytatása)
Bónyi Adorján: Holdsugár	Dánielné Lengyel Laura: A fejedelemasszony
Pálósy Éva: Szép az élet...	Pogány Elza: A Vágh-gyerekek
Solymos Bea: A kis prepa	Tutsek Anna: Nagymama naplója
Ego: Tesszából Terka lesz	

Előfizetési ár egy negyedévre, három regényre 2.40 pengő

Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-út 16.

